

Toyota Corolla Cross
är Årets Familjebil 2022

HABIL HYBRID TAR HEM TITELN

INGEN SKA DÖ
AV RATTFYLLERI

Vill du också bli otroligt nöjd även om oturen är framme?

När oturen är framme vill man ha hjälp av någon man kan lita på. Någon som lyssnar, förstår och gör det lilla extra. Så har vi arbetat sedan vi startade 2010 och det har idag gett oss fler än 300 000 nöjda försäkringskunder, kunder som är ännu nöjdare efter en skada inträffat. Ett fint kvitto på detta är att Svenskt Kvalitetsindex tre år i rad gett oss utmärkelsen "Sveriges Nöjdaste Kunder" i kategorin fordonsförsäkring. Vill du också bli otroligt nöjd – även om oturen är framme? Välj en försäkring från Svedea du med.

svedea

Försäkringar som gör skillnad.

INNEHÅLL

NUMMER 7 2022

- 4 **LEDARE** Rattfylleri skördar fler liv än krig
- 6 **DIALOG** Dags att rensa bland onödiga skyltar
- 8 **NYHETER** Kraftigt ökad rattfylla i svenska hamnar
- 10 **NYHETER** Årets Familjebil 2022 korad
- 15 **REPORTAGE** MHF-Ungdom når A-traktorungdomar
- 17 **REPORTAGE** Så bygger du en egen A-traktor
- 20 **NYHETER** Nya regler ska göra A-traktorer säkrare
- 22 **NYHETER** USA lagstiftar om alkohol i nya bilar
- 24 **REPORTAGE** Sälenfjällens bästa tid närmar sig
- 34 **TEST** Finurlig holländare som sticker ut
- 36 **REPORTAGE** Campingfolket flockas på Elmia igen
- 38 **NYHETER** Suicid på agendan i MHF-seminarium
- 39 **NYHETER** Liten ökning av polisens blåskroller
- 40 **PROVKÖRNING** Årets Familjebil 2022 bekänner färg
- 42 **BEGAGNAT** Vägvinande Skoda passar många
- 44 **KRYSSET** Ny chans att kryssa hem bingoletter
- 45 **FRILÄGE** Eftersöksjägaren ger goda råd
- 46 **I BACKSPEGELN** Bilen som toppar 407 km/h

Med MHF-Ungdom på A-traktorträff

När Strängsnäs kommun anordnade A-traktorträff lyckades MHF-Ungdoms representanter med hjälp av bland annat promilleglasögon höja medvetandegraden när det gäller droger i trafiken.

Sid 15

16-åring byggde sin egen A-traktor

Med hjälp av sin pappa konverterade Eric Lindberg en Suzuki Grand Vitara till en fullvärdig A-traktor. Följ deras bygge steg för steg.

Sid 17–19

Vinteräventyr i Sälenfjällen

Vinterlandskapet i Sälenfjällen kan bjuda på rena julkortsmotivet. Motorförarens resereporter tipsar om ett underskönt ställe att uppleva vintern på.

Sid 24–32

Toyota tillbaka i toppen

För fjärde gången sedan Årets Familjebil instiftades 1996 tar Toyota hem utmärkelsen. Den här gången med Corolla Cross.

FOTO: MIKAEL LINDBERG

Han söker vilt som skadats i trafiken

Viltolycka i trafiken? Då rycker Anders Dalenius och hans hund Nixon ut. Tillsammans agerar de eftersöksjägare som söker upp och tar hand om det skadade viltet.

Sid 45

Nya kontakter och skrämmande siffror

dicran sarafian
generalsekreterare
för MHF
dicran.sarafian@mhf.se

Vi har fått en ny regering som tar över statfettipinnen. Det gäller även i de frågor som rör oss närmast som trafiksäkerhet. Min förhoppning är att MHF:s frågor ska bli än mer uppmärksammade så att vi som del av civilsamhället, tillsammans med de styrande i riksdagen, kan verka för att uppnå våra mål som trafiksäkerhetsorganisation med särskilt fokus på trafiknykterhet.

Stiftelsen Ansvar för framtiden, SAFE, bjöd nyligen in till Forum Ansvar i Oslo. MHF är en av huvudman-naorganisationerna i stiftelsen och nu blev det tillfälle att ses fysiskt efter några års pandemiuppehåll.

FÖR MIG VAR DET EN NY UPPLEVELSE att få träffa alla andra generalsekreterare, ordföranden, ledamöter och nyckelpersoner från de andra huvudmännen – där alla har starkt fokus på nykterhet från alkohol och drog-påverkan.

Jag märkte att vi har mycket gemensamt och att vi många gånger strävar efter samma mål, även om våra organisationer har olika inriktningar. Här tror jag att MHF kan nyttja nätverket än mer och redan nu har nya kontakter knutits inför framtiden.

Huvudmännen för Stiftelsen Ansvar för Framtiden i Sverige är: MHF, IOGT-NTO, Sveriges Blåbandsförbund, Hela Människan, Sveriges Frikyrkosamråd. För Norge: Actis-Rusfeltetssamarbetsorgan, MA – Rusfri Trafikk, samt i Danmark: Alkohol & Samfund.

Nu planerar vi för 2023 års arbete, där vi ska lägga särskild vikt på att fokusera MHF:s inriktning för att det allra väsentligaste får vår uppmärksamhet. Det pågår ett arbete i arbetsgrupper som har olika inriktningar om MHF:s framtid och struktur.

De grupperna kommer att fortsätta träffas och undersöka hur vi ska finna ett förnyat grepp om hur vi ska nå ut. Det är till stor hjälp för mig som er ledare att få höra alla utmaningar och förslag till förbättringar. Mycket behöver bearbetas vidare innan åtgärder kan genomföras. Men en del kan vi börja göra direkt. Ett större fokus på digital kommunikation är ett exempel och det praktiserar vi redan genom att ha många fler digitala möten. Men jag tänker mer på hur vi kommunicerar MHF:s frågor i sociala kanaler. Och här kan ni hjälpa till genom att dela de inlägg som publiceras.

NÄR DET HÄR SKRIVS ÄR DET FN-DAGEN och med min bakgrund som marknadschef för Unicef, tänker man till hur vårt arbete relaterar till FN. En preliminär bedömning är att 25 procent av de 1,25 miljoner människor som globalt omkom i trafiken 2018 var alkohol- eller drogpåverkad. Det blir över 300 000 personer!

Samma år dödades 76 000 personer i krig världen över, enligt statistik från fredsforskare vid Uppsala universitet. Rattfylleri skördar alltså fyra gånger fler liv per år än kriget i världen.

”Rattfylleri skördar alltså fyra gånger fler liv per år än kriget i världen.”

MOTORFÖRAREN

Utges av Motorförarnas
Helnykterhetsförbund

Motorföraren
Byängsgränd 8
120 40 Årsta

ÖPPET: 9.00–11.00, 13.00–16.00

(fredag 13.00–15.30)

TEL: 08-555 765 55

E-POST: motorforaren@mhf.se

WEBB: www.motorforaren.se

ADRESSÄNDRING

KUNDTJÄNST: 08-555 765 55

E-POST: medlem@mhf.se

REDAKTION

CHEFREDAKTÖR: Mikael Lindberg

MOBIL: 0765-48 97 16

E-POST: mikael.lindberg@mhf.se

REPORTER: Mari Haglund

TELEFON: 08-555 765 63

E-POST: mari.haglund@mhf.se

PRESSANSVARIG:

Anders Dalenius

TELEFON: 076-548 97 30

E-POST: anders.dalenius@mhf.se

ANSVARIG UTGIVARE:

Mikael Lindberg

TEL: 0765-48 97 16

E-POST: mikael.lindberg@mhf.se

ANNONSAVDELNING ADRESS:

MHF Annonssavdelning

B-G Werner

Box 16

433 21 Partille

TEL: 0793-47 85 12

E-POST: annonser@mhf.se

Hela tidningen finns tillgänglig
på www.motorforaren.se – även
tidigare utgåvor!

LAYOUT & PRODUKTION: @thoms

TRYCK: V-TAB, Vimmerby 2022

ISSN: 0463-6678

UPPLAGA

TS-UPPLAGA: 12 700 ex (2021)

Grand California

ett ombonat hem långt hemifrån

I Grand California reser du bekvämt till dina drömmars resmål, och sover gott på övernattningsarna längs vägen. Oavsett var du vaknar upp så kommer du och Grand California vara redo att fortsätta mot ert nästa äventyr. Upplev ett mobilt semesterhem vars främsta uppgift är att förverkliga drömmar, stora som små.

Från 4 610 kr/mån*

volkswagen-transportbilar.se

Grand California bränsleförbrukning från 11,4 – 12,3 l/100 km, CO₂-utsläpp från 298 – 323 g/km. *Grand California 600 - Volkswagen Billån 96 mån, 30% kontant, restvärde 40%, rörlig ränta baserad på VWFS basränta (eff. rta. 5,14 – 5,25% aug 2022). Bilarna på bilden är extrautrustad.

KRÖNIKA: FRÅN FÖRARSÄTET

Dubbel käftsmäll

INFÖR HÖSTENS VAL utlovade högerpartier-
na kraftigt sänkta bränslepriser. De gick till
val med löften om sänkningar på runt fem,
sex kronor för bensinen och upp till en tio-
krona för dieseln.

Av löftena blev det inte mycket kvar.
Knappt hade den nya regeringen hunnit
värma upp sina stolar i Rosenbad, innan
beskedet kom – en sänkning med blott en
krona vid nyår.

Och det är en sanning med modifikation.

Indexuppräkningsindex som sker varje nyår,
kommer effektivt att äta upp den sparsam-
ma sänkningen. Kvar av den utlovade kro-
nan blir en sänkning på runt 40 öre per liter
för diesel och 14 öres sänkning för samma
mängd bensin.

Sällan har Sveriges bilister lovat så runt,
och det sedan hållits tunt.

Någon ytterligare sänkning av bräns-
lepriset lär komma på tal först efter 2024,
när reduktionsplikten minskas, alltså ibland-
ningen av dyrare biobränsle i bensin och
diesel. Man kan lugnt säga att vissa kvarnar
mal långsamt.

EN KVARN SOM DÄREMOT malt på högvarv
är regeringens plötsliga beslut att ta bort kli-
matbonusen. Beslutet kom den sjunde no-
vember och började gälla efter den åttonde
samma månad.

Över något dygn försvann därmed da-
gens bonus på 70 000 kronor för de som
väljer elbil, eller 10 000 kronor för de som
köper en laddhybridbil som släpper ut högst
30 g CO₂/km, samt för gasbilar.

Som anledning till beslutet anges att
kostnaden för att äga och köra en klimatbo-
nusbil börjar bli jämförbar med att äga och
köra en bensin- eller diesebil.

Någonstans på vägen försvann därmed
tanken att klimatbonusen var ett incitament
för att snabba på omställningen till en fos-
silfri transportsektor.

Jag förstår dem som nu över en natt har
fått ändra sitt framtida val av att köpa en
elbil.

Jag förstår också de biltillverkare som nu
oroar sig över hur försäljningen av el- och
laddhybrider kommer att se ut framöver.

Slutligen vill jag passa på att önska er alla
en riktigt God jul och ett Gott nytt År. Vi
hörs och syns i Motorföraren 2023.

MIKAEL LINDBERG
CHEFREDAKTÖR
mikael.lindberg@
mhf.se
0765-48 97 16

Varning: Här kan det komma tåg!

FOTO: BENGT NETTELBLADT

Ner i fart.

Hård inbromsning.

Riktigt hård inbromsning.

I själva verket: Knappast risk för tåg.

Inaktuell skyltning – helt onödig trafikfara

DET HÄR MED INAKTUELL skyltning är nå-
got jag stöter på lite varstans där jag åker
omkring. Exempelvis finns olika vägskyltar
som varnar för plankorsningar där inga tåg
längre kör.

Med hänsyn till vegetationen mellan
de här räls-spåren är det säkert länge sedan
det gick ett tåg här. Bilderna kommer från
Bergslagen, men det kan naturligtvis finnas
på andra ställen.

När en fordonsförare ska passera en
plankorsning ska denne säkerställa sig att
inga fordon kommer längs järnvägsspåret.
Ni kan se av bilderna att även här bromsar
man pliktskyldigast trots nedlagd tågtrafik.

Jag jobbar som trafiklärare sedan 2012
och tvingas berätta för elever att trots att

det finns aktiva signaler, ska de inte brom-
sa här inför risken att istället bli påkörda
bakifrån av de som vet att inga tåg passerar.

Några av eleverna undrar sedan varför
skyltarna finns kvar och det undrar jag
också. Någon lär ju betala den onödiga
strömåtgången till lamporna som blinkar
år ut och år in.

Vid några av korsningarna sitter en till-
läggstavla om att signalen är ur bruk och
det kan kanske misstolkas, kan något tåg
komma eller inte? Bättre text skulle vara –
Järnvägen ur bruk.

Tipsa gärna MHF lokalt om trafikfallor
som de här, så vi kan agera.

BENGT NETTELBLADT,
Lindesberg

HÅLL TRAFIKDEBATTEN LEVANDE – SKRIV TILL DIALOG

Vill du göra din röst hörd på den här sidan? Reflektera över något i trafiken eller skriv
något om trafiksäkerhet? Skriv till oss på motorforaren@mhf.se

ON
AIR

XENONKUNGEN®

Din vän i mörkret

*Christopher här! Vad kan
jag hjälpa till med?*

Låt våra experter guida dig till
rätt belysning för ditt fordon!

LEDISON

NIGHTSHIFT

LUXSTAR

NBB ALPHA

OSRAM

order@xenonkungen.se
Kundtjänst vardagar 8:00-17:00
Tel. 0300 - 308 60

Bil- och trafikfrågor

1. Det finns ju många vägmärken vid våra gator och vägar. De flesta är välbekanta, men det finns en del som vi sällan eller aldrig ser. Vad heter till exempel det här vägmärket?

- A. Turistväg
- B. Biosfärområde
- C. Turistområde

2. Och detta?

- A. Varning för olycka
- B. Varning för svag vägkant
- C. Varning för hög körbanekant

3. Detta?

- A. Anvisad väg för fordon med farlig last
- B. Miljözon
- C. Lokal slinga

4. Detta?

- A. Nedsatt hörsel
- B. Nedsatt syn
- C. Rörelsehindrade

5. Och vad heter till sist detta vägmärke?

- A. Historisk plats
- B. Landmärke
- C. Världsarv

(Rätt svar på sidan 45.)

KLIMATBONUSEN UPPHÖR

Den som köper eller beställer en klimatbonusbil efter den 8 november kommer inte att få någon klimatbonus. Det har regeringen bestämt. Kostnaden för att äga och köra en klimatbonusbil börjar bli jämförbar med kostnaden att köra och äga en bensin- eller dieselbil. Därför avskaffas bonusen.

Klimatbonusen var ett styrmedel för att främja miljöanpassade fordon och var den ena delen i bonus-malus-systemet som infördes i juli 2018. Kvar av styrmedlet är därmed malus, den förhöjda fordonsskatten som tas ut under tre år för fordon med höga CO₂-utsläpp.

UPPVAKNANDET NU SOM FILM OCH WEBBPLATS

MHF:s utställning Uppvaknandet visar hur mycket 40-procentig sprit olika drycker som öl, vin, cider, snaps och lättöl innehåller. Syftet är att få människor att reflektera över att det är viktigt att låta bilen stå dagen efter att man har druckit alkohol.

MHF har tagit fram flera nya filmer och en ny webbsida kopplat till Uppvaknandet. Läs mer på mhf.se/uppvaknandet

Rattfylleriet ökar i hamnarna – MHF kräver alkobommar

Tullverket har stoppat 569 alkohol- och drogpåverkade förare hittills i år (tills 26 oktober). Det är en ökning med 33 procent jämfört med hela 2021. Antalet förare som tagits för rattfylleri såhär långt under 2022 är fler än varje enskilt år sedan 2016.

En tredjedel av de påverkade förarna som stoppats i år är yrkeschaufförer. 2017 fattades ett regeringsbeslut om att alkobommar skulle införas i Sveriges hamnar, vilket

FOTO: TULLVERKET

ännu inte har skett. MHF uppmanar nu nye infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson att se till att alkobommarna kommer på plats.

Trafiksäkerhetsdag om vikten av att synas

MHF Region Mitt fick liksom förra året en inbjudan från Tidningen 7 i Örnsköldsvik gällande arrangemanget för trafiksäkerhet på Vikingavallen den 9 oktober.

Temat var i år "Vikten av att synas". Eftersom styrelsen tyckte att det var ett bra arrangemang ifjol, beslutades på ett extrainsatt telefonmöte att vara med i år igen. På Vikingavallen deltog förutom MHF, även polisen, räddningstjänsten, Assistancekåren, Mekonomen, Örnfrakt, Örnsköldsvik Kommun, Tidningen 7, Sibylla med flera.

Det arrangerades bland annat en fingerad trafikolycka där räddningstjänsten visade hur ett biltak klipps upp för att få ut en fastklämd person.

MHF visade upp pedagogiska bordet Uppvaknandet, som lockade intresse hos ett större

MHF Region Mitt deltog i ett trafiksäkerhetsarrangemang där de bland annat bjöd besökarna på en uppskattad tur i vältebilen.

FOTO: PER-OLOV TÖRNQVIST

antal besökare. Vältebilen i norr fanns på plats och snurrade runt karossen i tre timmar. Den var populär och många ville prova på att snurra runt. Stundtals var kön lång av åksugna besökare.

Ett antal besökare provade även att gå en bana med promilleglasögonen på sig. Vi informerade också om MHF:s arbete för alkohol- och drogfri trafik på våra vägar samt delade ut MHF-material och reflexer.

Sammanfattningsvis ett lyckat, uppskattat och därtill välbesökt arrangemang en mulen och sval oktober söndag, rapporterar Per-Olov Törnqvist.

Ljusmanifestation för narkotikans offer

Den 1 november hölls i Stockholmsförorten Farsta en ljusmanifestation för narkotikans offer. 800 svenskar mister livet till följd av droger varje år. Arrangörer var MHF Haninge-Stockholm, Hela Människan i Stockholms län och Centrumkyrkan i Farsta. Ljuständning, tankvärda ord och sång var en del av programmet. Anette Kuhlström, MHF-Haninge Stockholm ledde manifestationen. Narkotikans offer hedrades med en tyst minut.

Flatmo
Textila inredningar

DYNOR - RESÅRMADRASSER
BÄDDMADRASSER - MATTOR

www.flatmo.se 0696-400 95 info@flatmo.se

KOM ÄNNU LÄNGRE MED INGO-APPEN!

FOTO: TULLVERKET

Hos oss betalar du aldrig mer än nödvändigt för soppan. Med vår app kan du dessutom vinna fria liter, få koll på din bränsleförbrukning och enklare hitta till någon av våra över 290 stationer. **Ladda ner INGO-appen och hitta din närmaste station. Välkommen!**

Toyotas nya hybrid besegrade

Bland årets tre finalister till Årets familjebil hade juryn utsett två elbilar och en hybrid. I den slutliga omröstningen blev det Toyotas modell Corolla Cross som blev Årets familjebil 2022, och det med tre rösters marginal till tvåan. Corolla Cross blev därmed den fjärde Toyota-modellen som tar hem förstaplatsen sedan den prestigefyllda utmärkelsen introducerades för 26 år sedan.

FÖRRA ÅRET STOD TRE ELBILAR mot varandra i finalen. Nu, 2022, fanns två, starka och därtill eldrivna finalister. Det var Kia Niro EV och Volkswagens ID. Buzz. Mot dem, helt nya Toyota Corolla Cross, en suv-variant av Corolla och med hybriddrift.

Skulle en fossilbil rå på två elbilar i årets final?

Som tidigare år, skedde jurybedömningen i två omgångar. I den första valde den nio personer starka juryn av kunniga motorjournalister ut sina personliga kandidater till Årets familjebil.

KRITERIERNA FÖR kandidaterna är: Praktisk, Säker, Ekonomisk vad gäller inköp, underhåll och drift, samt ha bra Miljöprestanda. De föreslagna kandidaterna ska även ha börjat säljas under 2022.

En udda fågel, om än ekonomisk i inköp, blev i år Dacia Jogger. Och visst, en sjuårig familjebil för under 200 000 kronor må vara lockande, men det räckte inte för att bli finalist. Bland övriga kandidater kan nämnas Nissans Ariya, Renault Mégane E-tech och Toyota Bz4X. Gemensamt är att de är elbilar och priserna börjar en bra bit över 500 000-kronorstrecket, förutom Mégane E-tech som landar runt 20 000 kronor under halvmiljonstrecket.

AV TOTALT 17 FÖRSLAG på kandidater i Årets familjebil, valdes de tre som fått flest förslag till final. Kia Niro EV och VW ID. Buzz låg på topp bland jurymedlemmarnas förslag, och Toyota Corolla Cross tog sista finalplatsen, precis före Renault Mégane E-tech.

De tre finalisterna hamnade återigen hos vår kunniga jury, där var och en valde sin

favorit, tillsammans med en motivering.

Jan Erik Bergren på Expressen har sin vinnare klar.

– Precis som många som ser en Volkswagen ID. Buzz, vill också jag ha den.

Alrik Söderlind på Auto Motor& Sport är mer tveksam till finalisterna.

– Min favorit är MG4. Nu gick den inte till final, så det får bli Kia Niro EV istället.

Vi Bilägares Anders Helgesson trodde sig vara ensam om att inte välja ID. Buzz som finalist. Det är inte riktigt sant.

– Av finalisterna väljer jag Toyota Corolla Cross, den lär falla många familjer i smaken.

Stefan Nilsson, frilansjournalist, lägger även han sin röst på Corolla Cross.

– Bilen är snål på bensindropparna och har låga utsläpp.

MIA LITSTRÖM på Cars and Watches for Ladies tycker alla finalisterna är bra, men elbilarna är dyra i inköp.

– Priset är viktigt och en betydande del i ett val av familjebil, därför väljer jag Toyota Corolla Cross. Den levererar en trevlig körupplevelse, men jag önskar högre dragvikt.

Motorföraren väljer ut sina kandidater och vinnare före några andra i juryn. Anledningen är att undvika en jävsituation.

Bland kandidaterna valde Motorföraren bland andra Renault Mégane E-tech som elbilskandidat. Det sneglades även mot charmiga ID. Buzz ... Som motpol landade Toyota Corolla Cross, med sin hybriddrivlina. Den senare blev även finalist, vilket gjorde valet av vinnare enkelt.

ÅRETS VINNARE, Toyota Corolla Cross, har den femte generationens hybriddrivlina. Grunden är en tvåliters bensinmotor på 160 hästkrafter samt självladdande elhybrid-system. Bakhjulsdrivningen kopplas in vid behov och med hjälp av elmotorer. Dragvikten är 750 kilo och de varianter som säljs i Sverige är allhjulsdrivna.

Den deklarerade förbrukningen enligt WLTP anges från 5,3 l/100 km (120 g CO₂) och priset för Toyota Corolla Cross börjar på 357 100 kronor och med privatleasing, 3 995 kr/månad.

MIKAEL LINDBERG

elbilarna

FOTO: STEFAN NILSSON

VINNARPOSEN. Christian Hallin, PR-chef, Toyota Sweden AB, visar stolt upp utmärkelsen Årets Familjebil 2022.

FOTO: MIKAEL LINDBERG

FAKTA

ÅRETS FAMILJEBIL – HELA LISTAN

1996: Skoda Octavia
1997: Renault Kangoo
1998: Ford Focus
1999: Opel Zafira
2000: Opel Agila och Suzuki Wagon R+
2001: Peugeot 307
2002: Mazda6
2003: Opel Meriva
2004: Toyota Corolla Verso
2005: Renault Modus
2006: Skoda Roomster
2007: Kia Cee'd
2008: Peugeot 308 SW
2009: Toyota Verso
2010: Opel Meriva

2011: Ford Focus
2012: Ford B-Max och Opel Zafira Tourer
2013: Skoda Octavia Combi
2014: Volkswagen Passat
2015: Volkswagen Touran
2016: Volvo V90
2017: Skoda Karoq
2018: Kia Niro EV (e-Niro)
2019: Toyota Corolla Touring Sports
2020: Skoda Superb iV PHEV
2021: Skoda Enyaq iV

2022: Toyota Corolla Cross

Toyota om att få utmärkelsen Årets familjebil 2022:

”På Toyota är vi mycket stolta över att vår elhybrid Corolla Cross tilldelas utmärkelse Årets familjebil. Det här är ett fint kvitto på Toyotas filosofi att genom kaizen, ständigt utveckla alla våra olika tekniker men också att det krävs en mångfald av drivlinor för att möta olika behov hos våra kunder. Vi vill också rikta ett stort tack till juryn som genom sin motivering belyser precis det vi vill uppnå och erbjuda våra kunder med nya Corolla Cross.”

Christian Hallin, PR-chef,
Toyota Sweden AB

Nio motorjournalister i juryn utser vinnaren

Alrik Söderlind, Auto Motor & Sport:
KIA NIRO EV

Min favorit till årets familjebil är nya MG4 – en modern och mycket trevlig elbil till ett konkurrenskraftigt pris. Men eftersom den inte gick till final blir mitt val bland finalisterna Kia Niro-EV – den nya generationen av en av landets vettigaste bilar som dock är 100 000 kronor dyrare än MG4. Det är den inte värd. Och innan man slår till på vinnaren Toyota Corolla Cross ska man mycket noga räkna på månadskostnaden – är den verkligen ett bättre köp än MG4?

Robert Collin, Aftonbladet Bil:
TOYOTA COROLLA CROSS

Alldeles nya Corolla Cross är allt som Corolla inte varit de senaste tjugo åren. Rymlig. Snygg. Praktisk. Lite högre. Med lite högre markfrigång. Och för första gången på evigheter, med riktigt bra styrning.

Men, säger en del: inte en elbil? Nej. För det finns fortfarande många svenska familjer som inte bor nära den sparsamt utbyggda laddinfrastrukturen.

Mikael Stjerna, Teknikens Värld:
VOLKSWAGEN ID. BUZZ

Volkswagen Buzz, för den härliga designen och för att den kommer att ge nya kundgrupper möjlighet att köra elbil.

Anders Helgesson, Vi Bilägare:
TOYOTA COROLLA CROSS

Om ekonomin inte maktar med ett elbilsköp och de fladdrande energipriserna ger sömnlösa nätter kan en riktigt bränsleeffektiv konventionell hybrid vara ett alternativ för nybilsköparen. Toyota har filat på hybridtekniken i närmare 30 år och det märks, växlingen mellan el- och förbränningsmotor sker blixtnabb och obemärkt. Det enda som avslöjar typ av drivlina är den låga förbrukningen. Utan att vara slösaktig har Corolla Cross har vettiga utrymmen för en familj på fyra. Åk- och körkomfort tillhör bland de bästa i klassen, Toyotas nya mediassystem är ett visuellt lyft från tidigare generationer utan att offra användarvänligheten. Corolla Cross är en bil som lär falla många familjer i smaken.

FOTO: STEFAN NILSSON

Mikael Lindberg, Motorföaren:
TOYOTA COROLLA CROSS

Elbilarna är på klar frammarsch, men priserna är fortfarande höga och nu blir de också allt dyrare att ladda. Få talar också om elbilarnas andrahandsvärde. De nya får allt längre räckvidd, vilket leder till att äldre elbilar blir lite som med värdet på en begagnad smarttelefon. Mitt val i år blir därmed Toyota Corolla Cross, som med sitt högre insteg även underlättar i- och urstigning för äldre. Det ihop med en hybridteknik som sköter sig självt, samt fyrhjulsdrivning när det behövs, borgar för en bred kundgrupp. På kuppen finns även alla möjligheter att via färdatorn kunna tävla med sig själv att spara på bränsledropparna.

Stefan Nilsson, frilansjournalist:
TOYOTA COROLLA CROSS

Det är ändå de två viktiga parametrarna, säkerhet och ekonomi, som blir direkt avgörande när jag väljer Årets familjebil och då blir mitt val Toyota Corolla Cross. Fyrhjulsdrivningen ökar säkerheten och räddar hockeyträningen den där dagen när snöstormen är ett faktum. Toyota har löst det på ett smart sätt med en elmotor som driver bakaxeln. Den viktigaste faktorn när det gäller ekonomin är Toyotas hybridteknik som är beprövad, pålitlig och med ett litet servicebehov. Bilen är snål med bensindropparna och har låga utsläpp av koldioxid. Toyota har även valt att ge bilen ett rimligt pris och den har låg skatt tack vare låga utsläpp.

Jan-Erik Berggren, Expressen:
VOLKSWAGEN ID. BUZZ

Det räcker att se på bilen för att förstå varför den ska bli Årets Familjebil. VW:s designteam har lyckats hitta tillbaka till den klassiska Folkabussen och bara det är en bedrift. Sen har de också moderniserat konceptet och trots det lyckats behålla coolhetsfaktorn och det så viktiga "vill ha". Många vill ha ID. Buzz när de ser den. Sen har VW också uppdaterat programvaran och fått bort de värsta feilen från ID-introduktionen. Lägg sen till att Buzz imponerade ordentligt i det tuffa undanmanöverprovet hos Årets Bil-juryn. Ja, det är ett annat pris, men, ändå. Volkswagen ID. Buzz är för mig Årets familjebil och det är riktigt kul.

Mia Litström, Cars & Watches for Ladies:
TOYOTA COROLLA CROSS

Årets finalister är riktigt bra familjebilar! Däremot är elbilars inköpspris fortfarande högt. Priset är en viktig och betydande del i ett val av familjebil. Därav är mitt val Corolla Cross som är i det populära C-segmentet crossovers. Den största fördelen med modellen är att den har Toyotas nya generation hybriddrivlina som har förbättrats. Den är tystare, mer bränsleeffektiv och piggare. Dessutom har den fått högre effekt på den bakre elmotorn med 40 hästkrafter. Den innehar inte terängens egenskaper men vid behov har den fyrhjulsdrivning som är fördel vid exempelvis tuffare kurvtagningar och mer utmanade vägunderlag.

Corolla Cross passar familjen som gillar suv-design och som inte har möjlighet till att ladda men

som vill köra en drivlina med någon typ av elektrifiering. Corolla som tidigare har varit en ganska sparsmakad modell är nu betydligt modernare än tidigare och har bra med utrustning från standard med modern teknik som förväntas i en familjebil. Den har lagom med lastutrymme och den levererar en trevlig och bra körupplevelse. Det som saknas är högre dragvikt, den maximala dragvikten är 750 kg.

Johannes Gardelöf, CNP – Car News & Pictures:
NEDLAGD RÖST

Vi lever i en tid då många familjer är oroliga för sin ekonomi. Elpriset slår rekord, inflationen ökar och räntorna stiger. Mitt i detta kaos ska vi utse Årets familjebil och bland finalisterna finns två utmärkta elbilar: Kia Niro EV och Volkswagen ID. Buzz. Den stora frågan är bara hur många familjer som har råd att köpa sig en elbil för 530 500 respektive 625 000 kronor?

Jag, som trogen smålänning, kan inte rösta på någon familjebil i den här prisklassen och det beror inte på att det är dåliga val, snarare tvärtom. Därmed återstår Toyota Corolla Cross och i det här fallet finns inga svenska pressbilar tillgängliga innan juryns deadline, vilket gör att den utgår för mig. Jag väljer därför att lägga ner min röst i år och grubblar vidare på hur sjuksjuga Dacia Jogger kunde missa en given finalplats. Problemet är naturligtvis att den bara fick en stjärna i Euro NCAP:s krocktest.

Fast i ljuset av att landets mest sålda familjebil håller "begagnatpris" så är Jogger ett perfekt nybilalternativ för under 200 000 kronor. Hur mycket mer familjebil behöver man egentligen när tiderna är bistra?

SE IN I FRAMTIDEN

RALLYE 4000 LED

Hellas nya värstingljus
med en räckvidd upp till 1,3 km

JUMBO LED

Kraftfullt ljus med mycket låg
strömförbrukning

Läs mer om nyheterna på [Hella.se](https://www.hella.se) under Nyheter

BOKA IN VINTERN.

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

Kanske har du redan gjort en hel del bokningar för vinterns äventyr – fjällstugan, liftkorten, skotersafarin, långloppet. Men har du gjort den kanske viktigaste bokningen av dem alla? Boka skiftet till vinterhjul i god tid innan vintern slår till. Och gör det hos experterna på just din bil. Då vet du att det blir rätt gjort och du kan passa på att prata med dem om hur dina vinterdäck mår. Du vill ju komma fram tryggt och säkert till vinterns alla upplevelser.

Dags att skifta hjul. Boka på skoda.se

Med ŠKODA Kortet Visa kan du dela upp betalningen på 12 månader utan ränta och avgifter.

Med ŠKODA Kortet Visa kan du dela upp ditt köp hos din ŠKODA-återförsäljare på 12 mån utan ränta eller avgift för krediten vilket ger en effektiv ränta på 0,0% (2022-10-11). Den genomsnittliga månadskostnaden är 834 kr och totalt återbetalningsbelopp är 10000 kr vid en skuld på 10000 kr. ŠKODA Kortet Visa är en löpande kontokredit med ränte- och avgiftsfri inköpsmånad. Om du väljer att delbetala ditt köp utanför din ŠKODA-återförsäljare eller om du frångår din delbetalningsplan för köpet tillkommer f.n 19,15% rörlig ränta och aviavgift om 25 kr/mån. Detta ger ett månadsbelopp på 930 kr, ett totalt återbetalningsbelopp på 11164 kr och en effektiv ränta på 22,99% vid en skuld på 10000 kr i 12 månader. Samtliga räntor per 2022-10-11. Kreditgivare är Ikano Bank AB (publ), orgnr 516406-0922. Poäng utgår inte vid betalningar genom tjänsten Betalo eller kontantuttag. Aktuella räntor och villkor hittar du på skodakortet.se

MHF-Ungdoms promilleglasögon en ögonöppnare på A-traktorträff

Intresset var stort när Strängnäs kommun arrangerade en A-traktorträff. Hos MHF-Ungdom fick ungdomarna testa promilleglasögon. Syftet var att upplysa om farorna med att dricka alkohol eller ta droger och sedan ge sig ut i trafiken.

UNG I STRÄNGNÄS och säkerhetsenheten på Strängnäs kommun hade bjudit in alla ungdomar att ställa ut sina A-traktorer, EPA-traktorer, mopedbilar och mopeder. Det var söndag den 18 september vid Strängnäs Tennisklubb.

– Det är fjärde gången vi kör det här arrangemanget. Målgruppen är unga i åldern 15 till 20 år, berättar Mikaela Martinsson på Ung i Strängnäs.

– Vi har fått positiv respons varje gång vi har kört den här träffen. Syftet är att samla ungdomarna genom ett roligt arrangemang med tävlingar och priser.

Ett annat viktigt mål med träffen är att få ungdomarna att tänka till kring trafiksäkerheten.

– Vi har trafikpolisen och MHF-Ungdom på plats. Vi delar även ut en folder om trafiksäkerhet till ungdomarna, säger Mikaela Martinsson.

MHF-UNGDOM ÄR Sveriges enda trafiksäkerhetsorganisation för unga. Kim Fagerholm är kansliansvarig på MHF-Ungdom.

– Vi tycker att det var ett fint initiativ från Strängnäs kommun att bjuda in oss på MHF-Ungdom att vara med på A-traktorträffen, säger hon.

– Kommunen hade upptäckt MHF-Ungdom via vårt stora engagemang kring A-traktorer och trafiksäkerhet samt i ungdomars trafikfrågor. Vi är aktiva i de här frågorna på Facebook och med debattinlägg i medierna.

PÅ A-TRAKTORTRÄFFEN i Strängnäs delade MHF-Ungdom ut reflexer och informationsflyers. Huvudaktiviteten var promilleglasögon med syfte att få ungdomarna att reflektera över riskerna med att köra rattfull.

Promilleglasögon ger en upplevelse av

hur det kan vara att vara påverkad av alkohol eller droger. På A-traktorträffen fick ungdomarna ta på sig promilleglasögonen och testa att gå slalom mellan koner. Det ena glasögonparet ska motsvara en alkoholpåverkan på 1,6 promille och de andra glasögonen ska ge en upplevelse av drogpåverkan.

– Jag tycker att vi lyckades nå fram till ungdomarna. Det handlar både om att ge ungdomarna en upplevelse att reflektera över och att få till ett samtal om farorna med rattfylleri, berättar Kim Fagerholm.

– Det fanns ett stort intresse från ungdomarna att prova promilleglasögonen.

KOMPISARNA ALBIN och Ade testade promilleglasögonen.

– Det är dumt att köra när man är full eller har tagit droger, konstaterade killarna.

Har ni A-traktor?

– Ja.

Vad är det bästa med att köra A-traktor?

– Det är friheten.

Förslaget om bälteskrav i A-traktorer tycker Albin och Ade är bra.

– Vi tror att det även vore bra om A-traktorer fick gå fortare än 30 km/h, eftersom vi som kör A-traktor ofta irriterar bilister för att vi kör i en låg hastighet, säger killarna.

Patrick Zetterberg, bilinspektör vid Eskilstunapolisen fanns på plats.

– Det är viktigt att man som förälder håller koll på sina ungdomar och pratar om trafiksäkerhet kopplat till A-traktorer, säger han.

BÄLTESKRAV ÄR ETT VIKTIGT förslag, tycker Patrick Zetterberg. Höjd hastighet för A-traktorer är inte lämpligt, anser han.

– Det ungdomarna behöver är mer trafikutbildning, innan de ger sig ut i trafiken.

Influencern Adam Myllylä var speaker på A-traktorträffen och delade ut priser i olika kategorier. Han mekar med och bygger om A-traktorer och andra fordon på sin Youtube-kanal under namnet Kul på hjul.

– Syftet med ett sådant här engagemang är att locka hit ungdomar och få dem att

POPULÄR TRAKTOR. Många ungdomar kom för att visa upp sina A-traktorer när Strängnäs kommun arrangerade träff.

RATTFYLLERI-LÅXA. MHF-Ungdom lät ungdomarna prova promilleglasögon för att reflektera över riskerna med att köra rattfull. Kim Fagerholm från MHF-Ungdom instruerade Ade och Albin.

KUL PÅ HJUL. Influencern Adam Myllylä var speaker på A-traktorträffen. Han bygger om fordon på sin Youtube-kanal under namnet Kul på hjul. Här är han med Kim Fagerholm, MHF-Ungdom.

ARRANGÖRER. Mikaela Martinsson och Sandra Wallin, Strängnäs kommun, ville locka motorintresserade ungdomar. Syftet var att arrangera ett roligt event och att få ungdomarna att tänka till kring trafiksäkerhet.

LITE MER OM:

VAD SKILJER EN EPA-FRÅN EN A-TRAKTOR?

• Nyregistrering av EPA-traktorer upphörde 1975 och ersattes fullt ut av A-traktorer.

göra rätt i trafiken, men att komma med informationen i ett kul sammanhang, säger han.

– Jag har varit ute på ett 30-tal motorevent sedan slutet av maj. Jag brinner för det här och tycker att det är jätteroligt.

MARI HAGLUND

Upptäck en smartare bilekonomi

Du kan se CarPay som en god vana. Ju mer du använder kortet desto mer får du och din bil tillbaka. Varje gång du gör ett köp får du bonus som sen kan lösas in när du tankar på Tanka eller tvättar bilen på Tvätta. Allting sparas i appen och du får full koll på din ekonomi kring bilen.

Ladda ner CarPay och ansök om ett kort direkt i appen. Det är helt kostnadsfritt och tar bara några minuter.

GRATIS
testosterontest för dig med symtom
(ord. pris 389kr)

Vi finns på **50 orter** från Kiruna i norr till Malmö i söder

FOKUS PÅ **MANLIG HÄLSA**

Erbjudande till dig man över 40 år

Många män lider av testosteronbrist

Vi hjälper dig att utreda och behandla testosteronbrist i några enkla steg

Symtom på testosteronbrist kan vara:

- Trötthet och låg energi
- Irritation och dåligt humör
- Viktuppgång
- Minskad sexuell lust
- Utebliven morgonreaktion
- Dålig sömn
- Minskad muskelstyrka
- Bukfetma

Gör ett snabbt symtomtest och se om du får ta del av erbjudandet!

rewell.se/MHF

re well

FRIHET I 30 KNYCK. En A-traktor ser ut som en vanlig bil, men avslöjas av LGF-skylden bak, samt att där saknas även en registreringsskylt. A-traktorn får inte gå fortare än 30 km/h.
FOTO: MIKAEL LINDBERG

Så bygger du en A-traktor

Sitta torrt och varmt redan från 15 års ålder är fullt möjligt. Med ett AM-kort i handen är det nämligen tillåtet att köra en A-traktor. Här får vi följa med hela vägen hur en personbil registreras om till A-traktor.

FÖR MÅNGA UNGA FINNS drömmen om en bil, men man behöver inte vänta till 18-årsdagen. Det går alldeles utmärkt att köra "bil" från 15 års ålder. Skillnaden är att fordonet registreras som A-traktor, och därmed inte får gå fortare än 30 km/h.

Ett körkort behövs också, med behörigheten AM. De flesta kallar det för "moppekort".

Vi börjar med bilen. Reglerna för A-traktor säger att karosseriet ska vara täckt. Det går alltså inte att bygga om en cabriolet eller liknande till en A-traktor. Är man osäker, kika på bilens registreringshandlingar.

"Vill man helt slippa det här med barlast och axeltryck, väljer man en bil som är fyrhjulsdriven och bygger på den."

Under kategorin karosser, ska det stå att det åtminstone är täckt.

NÄSTA STEG I VALET av den blivande A-traktorn är att kontrollera vikten. Reglerna säger att 60 procent av A-traktorns tjänstevikt ska ligga över de hjul som driver. En bakhjulsdriven bil ska alltså ha 60 procent av tjänstevikten över bakaxeln. Den här regeln gäller för fordon som har en totalvikt under 2 000 kilo.

När man inte upp till de 60 procenten, behöver fordonet barlastas. Det görs genom att bygga till ett barlastutrymme. Här kan det bli bekymmer med övervikt. Problemet är att alla axlar inte klarar av den vikt som behövs. Den garanterade max axelbelastningen är något som kontrolleras vid registreringsbesiktningen.

Ett tips är därmed att först kontrollera hur mycket axlarna är garanterade att be-

lastas för att slippa överraskningar vid besiktningen.

Vill man helt slippa det här med barlast och axeltryck, väljer man en bil som är fyrhjulsdriven och bygger på den. Det är ett sådant bygge vi följer här.

BILEN I FRÅGA ÄR EN Suzuki Grand Vitara från år 2000. Reglerna säger att A-traktorn ska vara permanent fyrhjulsdriven för att slippa kravet på 60 procent av tjänstevikten över en drivande axel. Därför behöver fördelningslådan på Grand Vitaran spärras i permanent 4x4-läge.

Den enkla lösningen är att montera en stålplatta vid spaken som endast gör det möjligt att köra med lågväxel och därmed även inkopplad fyrhjulsdrivning. Stålplattan, eller kulissen, monteras permanent genom att svetsa fast den i växellådstunneln.

Reglerna för A-traktor säger också att for-

donet får gå i högst 30 km/h på plan väg. Med fem växlar i huvudlådan, klarar en Grand Vitara lätt högre hastigheter även på lågväxeln.

Tidigare, alltså före den 15 juli 2020, behövde växellådan spärras permanent på de högre växlar för att A-traktorn inte skulle gå fortare än 30 km/h, alternativt bygga om med en extra, spärrad låda efter den ursprungliga växellådan.

EFTER 15 JULI 2020 ändrades reglerna, vilket innebär att en elektronisk styrbox reglerar maxhastigheten. Det här gjorde det möjligt att även bygga om automatväxlade bilar till A-traktorer, samt att man slapp köra på nära maximalt motorvarvtal i 30 km/h.

Det finns två vägar att gå för att elektroniskt spärra maximal hastighet till 30 km/h. Antingen programmeras bilens ordinarie styrbox om, eller så monteras en helt extern styrbox in i bilen. De här två varianterna kallas för H-Reg, alltså Hastighetsreglerad styrning.

Fördelen är att fler växlar kan utnyttjas och därmed få ner varvtalet på motorn.

PROJEKTBILEN UTRUSTAS MED extern styrning och elektronikboxen placeras under passagerarsätet. Boxen beställdes på nätet, från en erkänd firma.

Maxhastigheten kommer att styras på två sätt. Först och främst av en induktiv givare på kardanaxeln. Om den råkar gå sönder, tar en varvtalsregulator över. Den kopplas in på generatorn, och ser till att ett max varvtal inte kan överstigas, och därmed inte heller hastigheten 30 km/h.

Det finns därmed ett huvudsystem som begränsar hastigheten, samt ett system i reserv. Bägge hastighetspörrarna ställs in i elektronikboxen. På plan väg används en gps och vid 31–32 km/h anges maxhastigheten till boxen genom att trycka in en knapp. Att lägga sig något över 30 km/h är för att slippa köra på varvtalskyddet i 30. Misslyckas det, är det bara att mäta igen, tills man är nöjd.

Därefter plomberas elektronikboxen. I det här fallet byggs den in i en aluminiumlåda och får även en låsbygel över locket. Bygeln skruvas fast med brytskruvar, och kan därför inte öppnas igen.

DEN ELEKTRONISKA hastighetspörrer bryter strömmen till bilens tändspolar. Det går alltså inte att köra fortare än 31–32 km/h. Då bluddrar motorn och tappar all kraft tills hastigheten sjunker. Att köra i precis 30 km/h går däremot alldeles utmärkt.

Alla de här kablar, från induktiva giva-

1

DRAGKROK ÄR ETT MÅSTE. En bil som registreras om till A-traktor ska vara utrustad med dragkrok. Här monteras en färdig sats med kablage.

2

INGA PASSAGERARE BAK. Baksätet måste bort. Istället byggs ett blindutrymme med plyfaskivor och dubbla galler – ett bakom framstolarna och ett mot bakrutan.

3

ENDAST LÅGVÄXEL. Spaken till hög- och lågväxel spärras i lågväxelläge, fyrhjulsdrevning. Är fordonet permanent fyrhjulsdrevet, behöver man inte tänka på viktfordelningen 60 procent på drivande axel. Låsningen görs med en fastsvetsad stålplatta.

7

HJÄRNAN I SYSTEMET. Under passagerarsätet monteras styrboxen till hastighetsregleringen. Alla kablar in och ut ur boxen är uppmärkta och dras genom en stålslang för att inte kunna manipuleras.

8

INLÅST. Efter kontroll att allt fungerar som det ska, samt rätt hastighet ställts in, plomberas lådan med elektronikboxen. Här används en stålbygel över locket, som monteras med hjälp av brytskruvar.

9

HASTIGHETSSTOPP. Strömmen till två av de fyra tändspolarna bryts vid 32 km/h. Även den kabeln måste kapslas för att inte kunna manipuleras. Här är den märkt med en röd pil.

ren och till tändspolarna är kapslade för att inte kunna manipuleras. På projektbilen används metallslang och kopplingar som inte går att komma åt efter att boxen plomberats.

Tre saker återstår. Det är dels att montera en godkänd dragkrok, samt dels bygga ett så kallat blindutrymme bak som även har galler. Anledningen till det stängda utrymmet är att en A-traktor endast får ha en passagerare och ingen övrig last.

Den bakre delen stängs igen med en alu-

miniumsskiva, samt en skiva marinplyfa i bakkant mot bakdörren. Ovanför hamnar ett galler, samt ytterligare ett galler bakom för- och passagerarstol. Allt skruvas fast för att bli svårt att ta bort.

SIST MONTERAS LGF-SKYLTEN, den röda triangeln som betyder Långsamgående Fordon.

Kvar är registreringsbesiktningen. Själva besiktningen går smidigt och besiktningen kontrollerar inte bara hastighe-

4

GIVARE SIGNALERAR HASTIGHETEN. Den primära hastighetsregleringen sker med en induktiv givare på kardanaxeln. Givaren plomberas genom att monteras i en plåtlåda, som sedan svetsas fast under bilen.

5

PERMANENT MONTAGE. Induktiva givaren provmonteras mot kardanaxeln för att se att den går fri. Därefter hamnar den i plåtlådan, som svetsas fast.

6

RESERVKRETS FÖR HASTIGHETEN. Det behövs även en sekundär hastighetsreglering, om den induktiva givaren skulle gå sönder. Den regleringen sker via bilens generator, som i det här fallet måste öppnas. Hastighetssignalen går via den svarta kabeln till styrboxen.

FOTO: MARCUS LINDBERG

FOTO: MIKAEL LINDBERG

ten, utan också plombering och att kablarna inte kan manipuleras. Är plomberingen otillräcklig, plomberar besiktningsmannen den åt dig. Även galler och förstängning undersöks.

Hur många A-traktorer besiktas ni?

– Det blir en två-tre stycken om dagen. Ganska många BMW 120-serie, men populärast är förstås Volvo, berättar besiktningsingenjören.

Och de vanligaste anmärkningarna?

– Dålig plombering och galler som inte sitter fast på rätt sätt. Många gör tyvärr ”rackliga” infästningar. Det är synd, för ofta är resten bra gjort.

Det blir en anmärkning på den här A-traktorn. Det är placeringen av LGF-skytten. Den ska sitta i mitten av bilen, eller till vänster. Den här, som sitter i reservhjulet, är aningen för långt till höger om bilens mittlinje. Det får åtgärdas utan någon efterkontroll.

MIKAEL LINDBERG

10

SANNINGENS MINUT. Bilprovningen går igenom ändringarna från bil till A-traktor, inklusive hastighetskontroll. Den enda anmärkningen på det här bygget blev LGF-skytten som sitter för långt till höger. Rätt är i mitten, eller till vänster om mittlinjen.

11

NÖJD KILLE. Med hjälp av sin pappa Marcus, har nu Eric en A-traktor till och från skolan, eller när han träffar sina kompisar. Reglerna hemifrån är stenhårda, inget trimmande och bilbälte ska alltid användas vid körning.

FOTO: MIKAEL LINDBERG

Därför tappade Falken dubben

När vi testade åtta dubbdäck i dimensionen 235/55 R18 i nummer 6/2022, i samarbete med Vi Bilägare, slutade det med att Falkens nya dubbdäck, WinterPeak F-Ice 1, diskvalificerades på grund av ovanligt stora problem med dubbsläpp.

EFTER 14 TESTSTRÖNDER på fyra olika underlag hade Falkens framdäck bara 49 respektive 69 dubbar kvar av de 200 som fanns vid testets början. Inget annat testdäck släppte en enda dubb efter samma typ av körning.

Falkens flagranta dubbproblem gjorde däckena olagliga. Enligt svensk lag får antalet dubbar inte skilja mer än 25 procent mellan de däck med högst och lägst antal dubb. Det är därför man ska ha som vana att rotera däckena mellan fram och bakaxel för att få ett jämnt slitage.

Nu har en internutredning hos Falken Tyre identifierat ett produktionsfel på en serie dubbdäck producerade i slutet av 2021 som bakomliggande orsak till dubbproblemen.

– Vår interna utredning identifierade att i ett fåtal fall under tillverkningsperioden vecka 49–51 har dubbningsprocessen inte varit tillfredställande, förklarar Daniel Hupke som jobbar med teknisk service och kvalitetskontroll på Falken i Europa.

FÖRETAGET ERBJUDER NU kunderna som köpt de drabbade däckena att få dem utbytta utan kostnad. Det gäller Falken WinterPeak F-Ice 1 i storleken 235/55 R18 104T XL och för däck med tillverkningsperiod DOT 4921 och 5021.

– Vi garanterar att vårt dubbdäck WinterPeak F-Ice 1 under övrig tidsperiod är fullt säkert att använda och till råga på allt så täcks även detta däck med Falkens femåriga garanti mot konsument, säger Daniel Hupke.

Enligt Vi Bilägares däckexpert Nils Svärd är det bra att Falken tar sitt ansvar och lovar att kunderna inte ska bli drabbade av deras produktionsproblem:

– På så sätt var det bra att detta upptäcktes inför öppna ridå i samband med Vi Bilägares noggranna däcktest, vilket föranledde att Falken startade en internutredning. Frågan är om situationen hade hanterats lika snabbt om dubbproblemen bara hade drabbat privatpersoner utanför medias ljus?

Nya regler ska öka trafiksäkerheten för A-traktorer

Antalet A-traktorer har fördubblats på två år efter en regeländring. Under samma period har olyckorna med A-traktorer ökat. Nu föreslår Transportstyrelsen skärpta regler som ska öka trafiksäkerheten. MHF-Ungdom är övertygat om att de nya reglerna kommer minska olyckorna.

JULI 2020 FÖRENKLADES de tekniska kraven för att bygga om en bil till en A-traktor. Efter att reglerna ändrades ökade antalet registrerade A-traktorer och är i dag 50 000 stycken.

Samtidigt har antalet olyckor med A-traktorer ökat kraftigt. Under 2021 skedde 368 olyckor, det är en tredubbling mot tidigare år.

Senast i mitten på oktober omkom två 15-åriga pojkar i en allvarlig olycka med A-traktor i Grebbestad. Det är en av flera dödsolyckor.

FÖR ATT FÅ KÖRA A-TRAKTOR ska du ha fyllt 15 år och ha AM-körkort. Transportstyrelsen föreslår nu nya regler som ska öka trafiksäkerheten och få fler ungdomar att följa reglerna.

MHF-Ungdom är Sveriges enda trafiksäkerhetsorganisation för unga.

– Det är väldigt oroande att det sker

många allvarliga olyckor med A-traktorer, där ungdomar till och med dör, säger Oscar Gustafsson, ordförande för MHF-Ungdom.

– Vi är övertygade om att de nya förslagen kan förhindra fler dödsfall och allvarliga olyckor.

NÅGRA AV TRANSPORTSTYRELSENS förslag:

- Krav på bilbälte och endast en passagerare per plats.
- A-traktorer ska inte få köras fortare än 30 km/h.
- Ökat fokus på risker i utbildningen för körkort med behörighet AM och möjlighet att göra utbildningen med fyrhjuliga fordon.
- Tvåårig provotid för AM-körkort.
- Krav på vinterdäck.
- Nya tekniska krav för att göra det svårare att manipulera hastigheten.

MHF-UNGDOM ANSER att det är positivt att Transportstyrelsen föreslår flera regelsärpningar för A-traktorer, åtgärder som MHF-Ungdom har efterfrågat under många år.

– Det borde inte ha tagit ett helt år att bli klar med utredningen. Men det är bra att det nu är på gång, säger Oscar Gustafsson.

– Unga med A-traktor måste få tydliga trafiksäkerhetsregler som räddar deras liv.

MARI HAGLUND

OLYCKSDRABBAT FORDON. Antalet A-traktorer har dubblats efter en regeländring för två år sedan. Under samma period har olyckorna tredubblats. Nu föreslår Transportstyrelsen nya regler som ska öka trafiksäkerheten. FOTO: MOSTPHOTOS

NYA KRAV. Här är en sammanfattning av den nya regler som Transportstyrelsen för A-traktorer som ska öka trafiksäkerheten.

ILLUSTRATION: TRANSPORTSTYRELSEN

Din medlemsavgift räddar liv!

Ingen ska behöva dö eller skadas allvarligt för att en påverkad person suttit bakom ratten. Årsaviseringen går ut i dagarna och genom att betala den hjälper du oss att rädda liv på dom svenska vägarna.

Du gör skillnad, stöd MHF!

Barn i bilen är ingen barnlek

Barnstolar, tonvis med packning och hunden. En bilresa med hela familjen blir lätt ett litet äventyr och du vill inte tumma på säkerheten. Med en säker familjebil kan du känna dig mindre svettig under armarna.

Folksam har i nära 40 år undersökt säkerheten hos olika bilmodeller. I vår lista "Säkra familjebilar" kan du se vilka bilmodeller som är ett säkert val för hela familjen.

Läs mer på [folksam.se/familjebilar](https://www.folksam.se/familjebilar)

Folksam
För allt du bryr dig om

Alkolås blir obligatoriskt i nya bilar i USA – s

I dag finns det ungefär 350 000 alkolås i Sverige. MHF vill få fler kommuner att ställa krav på alkolås eller liknande stödsystem vid upphandling av transporter. I både EU och USA kommer det bli krav på att det ska vara möjligt att sätta in alkolås i nya bilar.

DET FINNS CIRKA 350 000 alkolås i Sverige. Om alkolåsen används två gånger per dag, är det 700 000 utandningsprov per dag.

– Det är fler nykterhetskontroller per dag än vad den svenska polisen gjorde på ett helt år under pandemin, konstaterar Lars Olov Sjöström, trafiksäkerhetschef för MHF.

– Med alkolås får man en systematik i att kontrollera förare varje dag. Och blåsen i ett alkolås är ett viktigt komplement till de nykterhetskontroller som görs av polis, tull och kustbevakning.

UNDER 2021 GJORDE polisen i Sverige 224 500 nykterhetskontroller och under

Lars Olov Sjöström är MHF:s trafiksäkerhetschef.

2020 – 385 000 stycken. Det är en stor minskning jämfört med 2019, då polisen utförde 1 285 000 nykterhetskontroller.

– Alkolås räddar liv varje dag i Sverige och i världen, säger Lars Olov Sjöström.

MHF vill få fler kommuner att ställa krav på alkolås eller liknande stödsystem vid upphandling av transporter. I en kartläggning håller MHF på och undersöker hur vanligt det är med alkolås i kommunerna.

– Vi har skickat ut en webbenkät till alla Sveriges kommuner och fått in ett 70-tal svar såhär långt, berättar han.

– Arbetet med det här projektet har precis påbörjats.

NÄR MHF HAR UTVÄRDERAT svaren från enkäten, blir nästa steg att skicka ut information om alkolås till de kommuner som inte är särskilt aktiva i frågan.

MHF kommer att ta fram en presentation, informationsfilm och trycksaker.

– Tanken är att vi ska motivera beslutsfattarna i kommunerna att ställa krav i

”Alkolås räddar liv varje dag i Sverige och i världen.”

PROMILLEGRÄNS. 30 procent av alla som omkom i vägtrafiken i USA 2020 gjorde det i en alkohol- eller drogrelaterad olycka.

FOTO: MOSTPHOTOS

Välj trygghet för dig och din bil

Vänd dig till ett MRF-företag om du vill känna dig tryggare, på plats eller online. Hos oss får du den omfattande MRF-garanti och när du servar eller reparerar din bil får du MRFs reparationsvillkor, garantier och alla jobb fackmannamässigt utförda. Kolla på vår webb var du hittar närmaste MRF-företag.

www.mrf.se/privatperson

I trygga händer

Husvagns- och husbilstransporter över hela Sverige!

KABE

TRANSPORT

Ring 070-33 68 666

cornelia.tidqvist@kabetransport.se

Samtidigt legaliserar allt fler stater cannabis

upphandlingen på alkohol, säger Lars Olov Sjöström.

– Vi kommer att ta fram en ”handbok” för upphandling av alkohol, ett slags vägledningsdokument.

Alkohol är inte bara ett viktigt verktyg för att förebygga rattfylleri och trafikolyckor i Sverige, utan även i Europa.

FRÅN JULI 2022 STÄLLER EU krav på att det gå att efterinstallera alkohol eller liknande stödsystem i alla nya bilmodeller. Från 2024 gäller det alla bilmodeller som säljs.

– Signalerna från EU är att man inte längre bara ser alkohol som ett verktyg för rehabilitering av rattfyllerister, utan ett viktigt verktyg för hela trafiken för att stoppa rattfylleri.

USA HAR BESLUTAT att det ska bli obligatoriskt med alkohol i alla nya bilar från 2026. År 2020 omkom 11 654 personer i USA till följd av alkohol- och drogrelaterade trafikolyckor. Det motsvarar 30 procent av alla

dödsfall i vägtrafiken. Det är en fördubbling mot 2019. Det visar statistik från den amerikanska trafiksäkerhetsmyndigheten.

– USA har haft en negativ olyckstrend i vägtrafiken under de senaste åren. Det finns ett stort problem med många alkohol- och drogpåverkade förare, förklarar Lars Olov Sjöström.

– Ett allmänt införande av alkohol skulle kunna vända den negativa olyckstrenden.

I SVERIGE ÄR MHF:s erfarenhet att ungefär hälften av de personerna som lagförs för drograttfylleri, samtidigt har alkohol i kroppen.

– Det betyder att alkoholset också får en viss betydelse för att förhindra drogpåverkad körning, säger Lars Olov Sjöström.

SAMTIDIGT SOM PRESIDENT Joe Bidens regering beslutat om att det ska bli obligatoriskt med alkohol i alla nya bilar i USA, vill man legalisera cannabis.

– Jag tror att Joe Biden och Demokrater-

ALKOLÅS. I dag finns det ungefär 350 000 alkohol i Sverige. MHF vill få fler kommuner att ställa krav på alkohol eller liknande stödsystem vid upphandling av transporter.

FOTO: MOSTPHOTOS

30

Så många procent av de omkomna i trafiken blev offer för drog- eller alkoholpåverkade förare.

na har en naiv inställning till cannabis som samhällsproblem och hot mot trafiksäkerheten, konstaterar Lars Olov Sjöström.

– Den forskning och kartläggning som gjorts av legalisering i olika amerikanska delstater visar entydigt att legaliseringen har lett till betydligt fler cannabisrelaterade dödsolyckor.

MARI HAGLUND

**Registrera dig
för Mina sidor och
få 150 kr i rabatt
på nästa besiktning***

Ta del av förmånliga erbjudanden, se dina besiktningssprotokoll och få inbjudan när det är dags för besiktning.

Registrera dig på bilprovningen.se/minasidor

Bilprovningen

*Villkor för erbjudandet finns på bilprovningen.se/minasidor

Dalaglid i mid

NATURLIG SKÖNHET. Det finns gott om skidspår, och från Gammelgården kommer du smidigt upp på kalvfället.

**Testa det enkla sättet att
köpa och sälja bil**

kvdbil

Din digitala bilaffär

vintertid

REPORTAGE:
CENNETH SPARBY
(TEXT & FOTO)

Dags för en rofylld bilfärd till Sälenfjällen. Varför inte då gammelskogen hukar under all snö? Då är det dessutom som allra vackrast att skida fram i milsvida spår.

MIDVINTER I DALARNA med Sälenfjällen i blickfång. Snön ligger mer än meterdjup redan från Leksand, och det är rena rama julkortsstämningen när vi stannar till i Kläppen, strax före Sälens by. För här börjar Sälenfjällen på riktigt, med fin åkning utför det 655 meter höga Kläppenberget.

Förutom ett 40-tal backar kan man dessutom ta Sälenfjällens enda gondol upp till toppen, för att åka längdskidor genom den snötyngda granskogen. En fin tur på dryga halvmilen med klar vildmarkskänsla.

Resa fortsätter sedan västerut mot Hundfjället och nytillskottet Skistar Lodge. Ett ståtligt skidåkarhotell, granne med Tandådalen. Satsningen invigdes förra vintern, med spa, två genuina krogar samt rustika rum och lägenheter.

Lodgen är en god bas även för oss långdskidåkare. För i Sälen finns närmare 250 kilometer preparerade längdspår, allt från kortare barnvänliga varianter i skogs- eller fjällmiljö till längre slingor på högfjället.

SÄLENS POPULÄRASTE skidspår, Kalven Runt, ligger nära. En tolv kilometer lång klassiker som leder runt fjället Västra Kalven, till en början förbi pister och stugboende i Tandådalens vidsträckt skidsystem. Här är det långsamhetens lov som gäller, för att riktigt njuta av varje stavtag genom trollskogen.

Efter en timmes skidande i den snörika terrängen skymtar Lindalens stocktimrade fäbod i en skogsglänta. Den byggdes 1734, samma år som Carl von Linné var i Sälen.

Här har tiden på många sätt stått stilla och fäboden är för flera besökare en kär återkomst. Våfflor, hembakade bullar och kaffe gör gott vid den sprakande kaminen inne i stugan.

Pensionärerna Eva och Bengt Nyberg

Svenska Tält i Dorotea AB
Timmervägen 5
917 32 Dorotea
0942-10815
info@svenskatalt.se
www.svenskatalt.se

Måttanpassade Sidor & front till Er husbilsmarkis

från Stenungsund har tagit en välbehövlig paus med varsin väffla.

– Jag tränar för fullt för min fjortonde tjejvasa, så nu gäller det att fylla på energi-förrådet, skrattar Eva.

De hyr stuga i Tandådalen och varvar alpint med längd. En perfekt kombination, enligt Bengt.

– Vi har varit i Sälenfjällen många gånger, och Lindalen hör till en av favoriterna, kanske främst för lavskrikorna skull. De är ju så tama och nyfikna.

VI FORTSÄTTER SKIDTUREN in i gammelsko-gen, och det är inte många i spåren denna gråmulna och bistert kalla midvinterdag.

Visst känns det då skönt att komma tillbaka till Hundfjället för en lång sittning i bastun före middagen. Och det finns lite att välja mellan. Har du skidat Kalven Runt är det definitivt läge att ta en sen lunchpaus på Fompes vid Hundfjällstorget. Grillade lokala korvar med kryddning, surkål, högrevsburgare och grillrost från Hansjö. För en längre middag är huskrogn Pontus! i Sälen ett gott val, som lockar med en hel del vilt och fisk, tillsammans med hummer och krabba.

Vill man uppleva mer av det lokala mat-hantverket är det Frö restaurang som gäller. Krogn finner du i en nytimrad stuga nära Hundfjället. Kockarna Emma Ramirez och Malin Flygar, gillar vilda örter och tar mer än gärna vara på det som finns i fjällskogarna och tjärnarna i närområdet. Dessutom frestar Emma och Malin med egengjorda juicer till maten.

NÄSTA SOLIGA och kyliga morgon väntar Storfjället och Hemfjället, en mil österut. Vi parkerar bilen strax nedanför Sälen

vackra fjällkyrka, granne med skidspåren.

Nordanvinden biter friskt i kinderna och det är 15 grader kallt när solen bryter fram över fjällen i söder. Vi passerar två hundspann, med ett gäng siberian huskys som skäller och vill i väg, och lite längre ner ska ett sällskap ut på snöskotertur med guide.

Snökotersafari är nämligen en annan populär aktivitet, där du kan ge dig ut på ett närmare åtta mil långt äventyr från Hundfjället. En halvdagsutflykt över fjällvidderna, som garanterat ger mersmak. Skidspåren är väl avskilda från skoteråkarna, för att undvika störningar.

EFTER ETT PAR KILOMETER passerar vi träskylten som pekar mot Storfjällsgraven, ett gammalt utflyktsmål för skidande Sälenturister. Redan på 1950-talet var det populärt att gå på tur till stugan för att fika och sola sig i ravinerna runt stugan. Stugan ligger djupt nere i dalgången mellan Storfjället och Mellanfjället och är öppen endast under vintern.

Hemfjällsstugan är nära, och jag passerar en hel del andra muntra skidåkare, flera klädda i nostalgiskt röda anoraker och med träskidor under pjäxorna.

Och visst är Hemfjällsstugan väl värd ett längre besök. Denna förmiddag är det för kallt att sitta ute på terrassen, även om solen skiner. Hellre då en plats framför öppna spisen med en varm choklad och macka.

EFTERHAND FYLLS DET PÅ i stugan. Skidåkarna kommer både från Hemfjällstangen i söder och Högfjället i norr. Några har tagit sig upp med liften från Lindvallen för en betydligt kortare väg till stugan.

Vi väljer att skida vidare ut på fjället för

Eva och Bengt Nyberg från Stenungsund ras-tar vid Lindalens fäbod.

Ett levande konstverk i midvintertid.

Testa hantverkskorven på Fompes, tipsar grillmästaren Johan Fornander.

Gammalgårdens väfflor – en höjdare i sig.

Midvintermorgon i Sälen.

Följ med på äventyr med Wera Adventure Roof Top Tent

Finns i storlekarna 140, 165 och 180

Läs mer om våra taktält och förtält på: weratents.se

weratents.se

Kom förberedd till en av Europas sista vildmarker

På vår hemsida har vi samlat information om hur du förbereder sig inför alla typer av fjällutflykter. Besök oss där!

www.fjallsakerhetsradet.se

FOTO: CENNETH SPARBY

Minus 15 grader.

Vid vägens slut tar skidspåren vid.

Stugmys på Gammelgården.

att njuta av de få timmar solen är uppe så här i början av året, och står länge och spårnar solnedgången från toppen av Sälkfället.

Sedan är det i stort sett gott glid utför ända fram till Gammelgården, granne med Sälens fjällkyrka. Att kliva in i storstugan är som en resa tillbaka till de klassiska fjällpensionaten på 1960-talet.

DEN TIMRADE 1600-talsbyggnaden flyttades till Sälén från Malungfors 1945, för att bli kaffe- och våffelstuga för dåtidens resenärer. Den var tänkt som ett lagom äventyrligt utflyktsmål för gästerna på Högfjällshotellet en bit längre upp på fjällsluttningen.

Norrmannen J W Cluver uppförde 1937 det smått lyxiga kurhotellet för dåtidens "luftturister", som föredrog stillsamma promenader i närområdet.

Matsal och sällskapsrum har hög mysfaktor, med drag av anrik fjällstation. Uppstoppade djur och fåglar längs väggarna, gamla dalaskåp, hemvävda bonader och öppna täljstenspisar med sprakande eld borgar för långa sittningar.

RESTAURANGEN HÖR TILL en av Sälens mer omskrivna, där köksmästaren Johan Bjurström vann titeln Årets Vildmarkskock 2020. Gammelgården blev dessutom utnämnd till Årets Viltkrog 2022.

– Det är en ynnest att få laga rätter med vilt, säger Johan där han står i köket och river rökt ren som smaksättare till soppan på jordärtskocka.

Löjromsbriochen är redan klar och rödingen ska strax in i ugnen.

Vår varmrätt matchar väl midvintervädret. En stadig bit renrostbiff med bakade betor och lingonsky. Perfekt efter en dag på fjället.

CENNETH SPARBY

Beställ jultidningen Norrsken!

Sveriges äldsta jultidning! Tomtar som samlar in till välgörenhet, Julbetraktelse, kultur- och natur, pyssel, korsord m.m. 70 kr/styck.

Fraktfritt vid tillsammans minst fyra ex. (Norrsken och böcker)

Beställ våra böcker - specialpris

25 kr/st. (ord. 50 kr) vid samtidig beställning med Norrsken.

Beställ! kansliet@blabandet.se 070-5682320 sms

Fjärilar i magen: Barnbok med spännande berättelse vad olika känslor heter, hur det kan kännas och vad de kan göra med oss.

Ont i magen: Till vuxna för att öka kunskap i att möta behov hos barn i utsatta situationer och tidigt upptäcka tecken på brister i omvårdnad. Konkreta råd i mötet med barn.

Lyssna på barnen: Barns funderingar kring vuxna och alkohol.

Alla böcker rikt illustrerade.

www.blabandet.se www.jagser.se

Blå Bandet

Tre goda stopp längs Dalavägen

PÄRLOR. (Ovan) Smidgården i Fryksås ligger högt ovan Orsasjön. (Infälld t.v.) Tällbergsgården, en klassiker i byn med samma namn. (Infälld t.h.) Bruntegården vid Lerdalshöjden i Rättvik har ett av Dalarnas bästa kök.

FOTO: CENNETH SPARBY

Att köra den gamla turistvägen längs med Siljan förbi Tällberg och vidare till Rättvik är ett äventyr i sig, och väl värt avstickaren från riksväg 70 under resan till Sälenfjällen.

Här bjuds du under tre mil på ett koncentrat av Dalarna, i form av slingriga vägar, fäbodrar, dalakurbits och genuina pensionat.

TÄLLBERG har varit en klassisk rekreationsort i mer än 150 år, och var i början av 1900-talet en mötesplats för dåtidens konstnärer och författare. Det bästa köket och mysigaste boendet finner du på Tällbergsgården, med över hundraåriga anor.

Under vintern bjuder byn på en hel del kultur, i form av utställningar, hantverk och julmarknad, i kombination med lokalt mathantverk och kaféer.

I RÄTTVIK får nostalgikern sitt lystmäte på Diner 45. En klassisk amerikansk diner med neonskyltar, jukebox, glänsande krom, gamla skyltar och posters. Här är det hamburgare och milkshakes som gäller, till tonerna av Elvis Presley och Chuck Berry. Så kliv tillbaka till 1950-ta-

UPPTÄCK NYA HOBBY
MAXIA 2023

Unna dig rent och säkert vatten med Alde AquaClear

www.alde.se

10 ÅRS
TÄTHETS
GARANTI
UTAN EXTRA KOSTNAD

EURA MOBIL

Upplev känslan av
PREMIUM+
ALLT INGÅR
EURA MOBIL

Upptäck våra husbilar från Eura Mobil, McLouis & Karmann Mobil! Varmt välkommen att besöka oss!

10 - ÅRS
PUNKTGARANTI
PÅ
BYGGNADEN

McLOUIS

Vi säljer även
Carthago i
Karlstad & Borås
carthago

BORÅS Stormgatan 7
KARLSTAD Bråtebäcksvägen 30
KUNGSÄNGEN Mätarvägen 3B
LOMMA Järngatan 39
UDDEVALLA Kurödsvägen 22
VALSKOG Arbogavägen 314

033-24 90 40
054-15 15 90
08-410 790 90
040-30 49 00
0522-64 65 90
0221-76 00 55

**Autohallen
Husbilar.se**

FOTO: CENNETH SPARBY

Bli nostalgisk på Diner 45 i Rättvik. Långbryggan i Rättvik – en klassiker.

let och njut en stund. Passar bra på orten, med tanke på populära Classic Car Week, som arrangeras varje sommar.

Ägarna driver även ett hotell på övervåningen, men allra bäst bor du nog på Bruntegården, högt uppe på Lerdalshöjden, där matkreatören Magnus Ollas bjuder på mathantverk av högsta klass. Hög mysfaktor med slalombacken och skidspår utanför husknuten.

Och missa inte att vandra ut på Långbryggan vid Siljans strand. Den är med sina 628 meter troligen världens längsta insjöbrygga. Den byggdes år 1895 för ångaren S/S Rättvik, som trafikerade Siljan.

FRYKSÅS är nästa goda stopp, som alltid har gott om snö, enligt de bofasta. Även i slutet av mars, när det är barmark i Orsa, kan det vara mer än halvmeter vid den gamla fåbodvallen. För den ligger högt ovan Orsajön, på närmare 500 meters höjd.

Allt fler skidsugna gäster söker sig till Smidgården, där Liselott Länsmans och maken Per byggt om ett gammalt stall till kafé, restaurang och fåbodspa – med vedeldad bastu, massagerum och avsvalkningspool. Här bord du i renoverade fåbodstugor. Spåren börjar utanför husknuten, som även leder till Grönklitts alpina pister.

www.tallbergsgarden.se

www.diner45.se

www.bruntegarden.se

- Tradionella extraljus i både xenon-, led- och halogenteknik
- Ledramper från 6" till 50"
- Marknadsledande prestanda

LightFORCE

Följ oss på Facebook och Instagram - [lightforcesweden](https://www.facebook.com/lightforcesweden)

Lightforce Sweden | 0950 - 120 00 | info@lightforce.se www.lightforce.se

Designad för *högsta* prestanda.

ALPINA. Möt den nya generationen.

Inspirerande design, högpresterande husvagn med distinkt exteriöre och panoramafönster. Känn dig som hemma i nya moderna utrymmen, eleganta inredningar med inspirerande kök, badrum, sovrum och förvaringslösningar. Finns i ett brett urval av planlösningar. **Adria. Inspiration för dina äventyr.**

NYA ALPINA

UTVECKLAD FÖR ÅRET-RUNT-BRUK

- ✓ Välutrustat kök
- ✓ Alde centralvärme
- ✓ Vattenburen golvvärme
- ✓ Glasfiberkaross
- ✓ Cityvatten
- ✓ Bredare ytterdörr med myggnät & fönster
- ✓ Öppningsbart panoramafönster
- ✓ Heki taklucka
- ✓ Utvändigt lastlucka
- ✓ Aerodynamisk front
- ✓ Multimediacentrum

Vi gör allt för att skapa uppmärksamhet.

Vi konstruerar högpresterande varningsprodukter för utrycknings- och specialfordon. Alla våra produkter har ett och samma syfte; att skapa uppmärksamhet i krävande och utsatta situationer. Uppmärksamhet som bidrar till en säkrare miljö för förare och omgivning.

www.standbygroup.se

STANDBY
When attention matters.

FOTO: CENNETH SPARBY

LITE MER OM:

LÅNGDÅKNING MED VARIATION

- Passa på att upptäcka Sälens längdspår. Du kan börja vid starten för Vasaloppet, i Berga by utanför Sälen. En sväng längs spåren som utgår från Vasaloppsarenan ger en god försmak av vad Vasaloppet har att erbjuda.
  - Vid de alpina skidanläggningarna i Kläppen, Lindvallen, Högfjället, Tandådalen/ Hundfjället och Stöten finns mer att hämta för den spårsugne.
  - För den tursugne finns Sälensringen, en närmare sju mil skidled runt hela fjällområdet. Den är markerad med röda ledkryss. För de andra skidlederna i området är det gula ledkryss som gäller. Längs lederna finns raststugor och vindskydd.
- www.salenfjallen.se

PRO-USER CYKELHÅLLARE DIAMANT SG

Denna pålitliga cykelhållare är lämplig för transport av två cyklar och är främst utvecklad för elcyklar. Cykelhållaren är lätt att bära och lagra tack vare det praktiska fällningssystemet och inkluderat förvaringsskydd. Diamant SG2 monteras snabbt och enkelt på dragstången med en patenterad, låsbar snabbkontakt. Belysning med en kombinerad 7/13-polig (Jaeger) plugg ingår och är utrustad med dimljus och bakljus (med 13-polig kontakt).

- Bagageutrymmet är alltid tillgängligt tack vare en lättanvänd lutningsmekanism.
- Cyklarna hålls fast i breda, stabila hjulhållare av aluminium.
- Förvaringsväska ingår.
- Cykelhållaren har en låsbar snabbkontakt.

T02-101A cykelhållare 2-cyklar.

Mått:(BxHxD) 115x67x54 cm / hopfälld: 30x67x55,5 cm

T02-101B cykelhållare 3-cyklar.

Mått: (BxHxD) 115x67x74 cm / hopfälld: 30x68,5x77,5 cm

Handla tillbehör via KAMA Order to Store

Beställ på nätet och hämta varan i din KAMA-butik.

Fraktfritt! Över 10 000 artiklar ett klick bort!

www.kamafritid.se

KAMA
FRITID

KABE MADE IN SWEDEN

360°

Besök vår virtuella mäsä på kabe.se

Årets nyheter KABE 2023

Vår strävan är att alltid ligga steget före med teknik och komfort utöver det vanliga. Med funktioner som höjer livskvalitén var du än befinner dig. Vi lägger mycket arbete på att ständigt utveckla våra husvagnar och husbilar, att alltid ligga i framkant. För att kunna erbjuda dig som KABE-ägare det allra bästa – en husvagn eller husbil som håller högsta standard och exklusiv känsla inifrån och ut. Modellår 2023 presenterar KABE flera spännande nyheter – missa inte årets nya KABE husvagnar och husbilar.

Välkommen hem till din KABE.

Alltid steget före

KABE

[kabehusvagnarhusbilar](https://www.kabehusvagnarhusbilar.se)

Hitta din återförsäljare på kabe.se

TÄLIG. Vagnen följer med även på ojämnt underlag och dess undersida skyddas av en kraftig rörram.

ROBUST. Hösten är fågelsträckens tid och S-karossers lilla robusta husvagn tar du med dig ända ut i kustbandet för att njuta de stora gåsflockarna under fullmånen.

MATLAGNING UNDER TAK. Matlagning liknar inte de andra camping-gästerna morgonritualer. Annicka Nord fixar frukosten i köket under den stora luckan.

SÄNG FÖR HELA SLANTEN.

Hela vagnens interiör är en stor dubbelsäng som mäter 203x147 cm. Över sängen finns skåp och manöverpanel för el och värme. Dessutom finns här en smart näthylla att dra ut för att lägga kläderna på under natten. Kent-Olof Nordh på Stenåsa camping kollar in den ovanliga husvagnen.

Svenska Easy Camper – som en so

Den är naturligtvis en husvagn, men den liknar ingen annan. S-karosser i Dorotea har tagit fram en vagn byggd för vildmarken, äventyret och väglöst land. En husvagnarnas schweiziska armékniv med boende för två, utomhuskök, värme och mycket utrustning. En riktigt robust husvagn som har hög markfrigång och som tål att gå på grund. Samtidigt håller du nere drivmedelskostnaderna med den lilla vagnen.

ÄVENTYRET LOCKAR och det är ofta så att de där riktigt ostörda platserna längst in i skogen eller längst ner vid havet inte går att nå med husbil eller hus-

vagn. Vägen dit är för gropig och dålig. Tyvärr är många husvagnar inte byggda för dåliga vägar och än mindre den där sista biten över obanad mark med sten och diken. För små hjul och för långa överhäng är ett problem, känslig kaross som skadas av grenar i skogen är ett annat.

LILLA EASY CAMPER TRAIL är byggd just för lite tuffare förhållanden. Den är inte byggd för att ställas upp på en camping med ett litet staket och en egen liten trädgård runt. Här är skogen runt om trädgården och grillen ersätts med en öppen eld.

Det här är vagnen för den som vill leva i naturen och med naturen inpå husvagnshörnen. Samtidigt

finns här alla bekvämligheter bortsett från en toalett. Här finns ett gasolkök under en stor lucka som blir tak när den fälls upp, ett utomhuskök med andra ord. Här finns diskbalja, vattentank, liten kyl och liten fryn samt ett eget elverk som producerar 230 volt växelström vid behov.

Den som vill kan utrusta sin vagn med jalousi att sitta och avnjuta kvällen under även om det regnar och det finns ett slags förtält att sätta över köksdelen bak om man vill ha mer skydd mot vädret än vad den uppfällbara luckan ger.

HELA VAGNENS INTERIÖR är en stor dubbelsäng som mäter 203x147 centimeter. Över sängen finns skåp

NATUREN SOM VARDAGSRUM. En modern lägerplats med nära till naturen. Med Easy Camper är naturen ditt vardagsrum. Här njuter man naturen tills det är dags att krypa in i den kompakta husvagnen

DUSCH PÅ UTSIDAN. Det finns även en utomhusdusch för leriga skor eller en varm kropp efter en dags arbete i skogen.

SPIS OCH BALJA. Spartanskt men väl fungerande kök med enlågig gasspis och diskbalja.

KORTFAKTA:

EASY CAMPERS TRAIL	Längd (inkl. drag)/
Pris: 279 000 kr.	bredd (inkl. skär-
Tomvikt: 750 kg.	mar)/höjd: 435/215/
Totalvikt: 1 000 kg.	190 cm.

HUNDVÄNLIG. Foxterriern Tindra passar på att ge sig iväg ut på egna äventyr när dörren öppnas

KYL OCH FRYS. Vagnen har ett eget kompakt kylskåp med frysfack.

schweizisk armékniv med dragkrok

och manöverpanel för el och värme. Dessutom finns här en smart näthylla att dra ut för att lägga kläderna på under natten.

VAGNEN VÄRMS MED en dieselvärmare och den blir snabbt varm även om det är vinter utanför. Detta tack vare att den är så kompakt och ganska bra isolerad.

Vagnen har 16-tumshjul, en markfrigång på 30 centimeter och korta överhäng som skyddas undertill av en rörram. Den tål med andra ord att stöta emot en stubbe utan att man river av en dyr karosseridel i aluminium.

Vi har testat den lilla vita äventyrsvagnen efter

en Land Rover Discovery och den håller vad den lovar i terrängen. Draget sitter högt, så högt att det fungerar i högst läget på bilens fjädring och även efter en fyrhjuldriven pickup med högt placerat drag. Stöd hjulet kan lätt plockas bort vid behov, exempelvis i ojämn terräng.

DET FINNS MÖJLIGHET ATT fästa både takbox och annan utrustning som exempelvis skidor på vagnens lastbärare och den har sitt eget reservhjul bak på vagnen.

Kort sagt är Easy Camper Trail en robust, välutrustad och smart vagn utan onödig lyx. Vardagsrummet är naturen, matlagningen utomhus. Sina behov

gör man i skogen. Det är inte en vagn att sitta och småmysa i medan man kollar tv och kommenterar tv-serier som Böda camping.

SÅ TILL EKONOMIN. Inköpspriset är ganska lågt, från 279 000 kronor, skatten är låga 360 kronor per år. Räkna med låga underhållskostnader då den tål en och annan grundkörning. Men det är klart det senare handlar ju om hur försiktig du är.

Vi körde vagnen efter en dieseldriven Land Rover Discovery 3 som normalt drar så gott som exakt litern vid körning i 100–110 km/h och den förbrukningen ökade inte när vi körde bilen med vagnen efter i 80 km/h.

STEFAN NILSSON

Välbesökt mässa avslöjar senaste o

Elmia Husvagn Husbil är tillbaka och publikens reaktioner överträffade arrangörernas förväntningar. Nästan 30 000 besökare sökte sig till Jönköping under de fem mässdagarna i början av september. Motorföraren har trendspanat och vi kan konstatera att det handlar om mörka inredningar, släta ytor och mindre men lyxigare bilar och vagnar.

DET VAR EN EFTERLÄNGTAD mässa som öppnade efter en sommar som branschen beskriver som riktigt bra både vad gäller försäljning av fordon och gästnätter på campingplatser runt om i Sverige. Hela branschen var på banan igen efter pandemin. Visst, komponentbristen var en bromsande faktor, men här började man ändå komma ikapp. Samtidigt seglade oron i världen upp som ett nytt hot mot resebranschen med högre drivmedelspriser och krig i Europa.

Mässan visade verkligen att det mobila boendet är här för att stanna. Det är mycket som pekar på att trenden med att semestra i Sverige istället håller i sig, samtidigt som det är fler semesterfirare som kommer från andra länder, huvudsakligen Europa.

EFTER MÄSSAN SUMMERADE arrangörerna den första mässan efter pandemiuppehållet på två år som riktigt lyckad och man ser fram emot 2023 som förväntas bli ett riktigt bra år för branschen.

– Mässan fungerar alltid som en bra temperaturmätare på det kommande året. Många utställare berättar att de haft en väldigt bra försäljning här på mässan, vilket är starka och positiva signaler för branschen, säger Klas Brandt, mässansvarig för Elmia Husvagn Husbil.

Ett bra år för branschen är detsamma som ett bredare utbud för resesugna, semestersugna och äventyrssugna campare. Bredden såg vi redan i år med allt från taktält, över vildmarksvagnar till de riktigt stora helintegrerade husbilarna.

POLAR 620 BSA

Svenska Polar har gjort sig kända för bra och välisolerade isolerade vintervagnar. Med nya Polar 620 BSA erbjuder man stora möjligheter för kunden att specialanpassa planlösningen. Vagnen på mässan hade en stramt ombonad mörk interiör. Polar har lagt mycket krut på snygga och mysiga ljuspunkter samt ett rejält och fräscht kök med svängd bänk. Pris från 780 000 kr.

LUME

Holländska Lume bjuder på en helt unik vagn med utomhuskök under en gigantisk lucka som även blir kockens tak. En 1,35-tonsvagn med stort panoramatak och en ljus inredning med dubbelsäng som mäter 1,6 x 2 meter. Pris: 69 950 kr.

KABE NOVUM

Kabe Novum var en av nyheterna när det gäller Kabes husbilsserie Travelmaster. En halvintegrerad husbil baserad på Mercedes med ett ALKO 3,5-tonns chassi. Finns med 2–4 sovplatser och fyra bältade sittplatser i bilen. Pris: 1 565 000 kr.

KABE ROYAL 600 CXL

Lyxigt och välutrustat på två hjul. Kabe visade sin nya, lite stramare, inredning i rena mörka toner. Här i 1,8-tonsvagnen Kabe Royal 600 CXL, som blir din för 731 100 kr.

ADRIA

Det finns en trend mot mindre vagnar och det pratades mer om lyx i små vagnar än om drivmedelspriser på årets Elmia. Nya resenärer vill köra längre sträckor och se sig om. En mindre husvagn är lättare att hantera på småvägar och man sparar ju några droppar drivmedel.

PILOTE V600G

Franska Pilote vill in på den svenska marknaden igen och de visade en Fiatbaserad vanmodell, V600G för 826 000 kr. Ljus inredning och dubbelsäng längst bak. 140 hk Multitjetdiesel.

**REPORTAGE FRÅN ELMIA:
STEFAN NILSSON
(TEXT & FOTO)**

AFFINITY

Kabe-gruppens husbilsmärke Affinity visade en MAN-baserad husbil med 2-liters TGE-motor och dubbelsäng längst bak bredvid toaletten. Smart kök i den breda skjutdörren på den här van-modellen, eller plåtisen som den också kallas. Pris: 1 125 800 kr.

Campingtrenderna

GLOBE-TRAVELLER VOYAGER Z

När husbilmärket Globe-traveller döper sin stora van-modell till Voyager Z så markerar man verkligen att van-modellen är långresenärens val. Smidigare att köra och högre krocksäkerhet. Den här versionen har två långbäddar, två enkelsängar alltså, längst bak och en bäddbar sittgrupp. Pris 1 267 000 kr.

MORELO PALACE 93 MB

Tanken att ha en liten bil i ett garage i en stor husbil är inte ny. Kanske är det en idé hämtad från båtvärlden. Morelo lockade med en racinginspirerad klassisk hundkoja till sin lyxiga helintegrerade Palace 93 MB, som kostar 5 126 300 kr – utan hundkojan.

KNAUS AZUR

Knaus Azur är en riktig klassiker som sålt bra i Sverige i många år. Så klassisk och så "svensk" att man valde att visa sin Azur 500 FU från 2022 med en Volvo XC60 som dragbil tillsammans med ett klassiskt 1980-talsekipage, Knaus Azur boggivagn och Volvo 745 som dragbil. Den nya vagnen bjuder en stramt mörk inredning med rena ytor och fyra sovplatser. Pris: Från 541 000 kr.

TAKTÄLT

Kama Fritid har satsat på två taktältmodeller. Denna modellen, M80-43A, köper du för 15 995 kr och direkt kan du leva van-life med din egen personbil. Naturen kan inte komma närmare än så här och du hör alla nattens ljud genom tältduken.

SÄLSÄTERNS FJÄLLGÅRD

Sälsäterns Fjällgård är ett vandrarhem/pensionat som erbjuder boende i rum och stugor i Sälenfjällen. Även möjligheter för stora grupper och läger.

- Egen anslutning till Gubbmyrens längdskidåkningsområde.
- Gångavstånd till Lindvallens liftsystem och spår.
- Möjlighet till självhushåll eller halvpension.
- Livsmedelsbutiker, bageri, restauranger m.m. finns i närområdet.
- Lugn och alkoholfri miljö.

Välkomna!

Annexet

Fäbodstugan

Fjällgården

Sälsäterhuset

Siljansnässtugan

Säterstugan

www.fjallgarden.nu info@fjallgarden.nu Tel. 0280-210 18

Alu-Flex Hundbur

Helt i Aluminium

Varför inte den bästa?

5-års garanti att buren är helt skrammelfri.

2-års tillverkningsgaranti.

Tillverkas efter hundens storlek för ökad trafiksäkerhet.

Tät botten med kanter runt om.

Lätt att städa och hålla ren.

Kan skräddarsys till de flesta bilmodeller.

Smide & Montage AB

Telefon: 0120-41030

E-post: info@alu-flex.se

Hemsida: www.alu-flex.se

När det gäller bildelar

LAGA

Tänk Begagnat Först

Besök oss på www.laga.se

Välkommen till MekoPartner Bilverkstad

Verkstadskedjan som alltid ger dig mer för mindre.

Vi kombinerar kunskap och engagemang med ett lågt pris och hjälper dig med både service och reparation av din bil.

MekoPartner Bilverkstad erbjuder MHF:s medlemmar:

10 % rabatt på ordinarie service, enligt fordonets servicebok.

10 % rabatt på arbete vid reparationer.

Ni kan även dela upp betalningen

Räntefritt på 4 månader med MekoPartner-kortet.

BILVERKSTAD

MekoPartner
www.mekopartner.se

Läs mer om våra erbjudanden på mhf.se

TRAFIKMEDICIN. Lars Olov Sjöström (MHF) tillsammans med Lars Englund och Anna-Lena Andersson från Svensk Trafikmedicinsk Förening. Trafiknykterhet, suicidprevention och trafikmedicin stod i fokus på seminariet.

FAKTA:

KONTAKTNUMMER FÖR STÖD OCH HJÄLP

Organisationen

Mind:

Självordslinjen –
901 01

Chatt: mind.se

Föräldralinjen:
020-85 20 00

Äldrelinjen:
020-22 22 33

BRIS: 116 111

SUICIDPREVENTION.

Johan Fredin Knutzén forskar på metoder för att minska tillgängligheten för suicid i transportsystemet. Hans slutsats är att impulsiva självmordsförsök går att i vissa fall förebygga och förhindra med barriärer och hoppskydd.

ALKOLÅS. Åsa Forsman är senior forskare på VTI och har utvärderat alkoholprogrammet. Fler personer får avslag på att delta i alkoholprogrammet efter regeländringen 2018.

REHABILITERING. Läkaren Samantha Cundy-Blickfors arbetar på Alkoholmottagningen i Oskarshamn. Hon berättade om deras verksamhet.

Trafiknykterhet och suicidprevention i fokus på seminarium

Alkoholprogrammet är ett viktigt verktyg för att personer som stoppats för rattfylleri ska kunna behålla sitt körkort. Det visar VTI:s utvärdering som presenterades på ett seminarium den 10 november.

SEMINARIET "TRAFIKSÄKERHET, trafikmedicin och trafiknykterhet i Sverige – i Europa" hölls i Stockholm. Arrangörer var MHF, Svensk Trafikmedicinsk Förening och European Road Safety Charter (ERSC).

ERSC är ett nätverk för trafiksäkerhetsaktörer i Europa. MHF:s trafiksäkerhetschef Lars Olov Sjöström är nationell samordnare för ERSC i Sverige.

Ett 50-tal personer deltog i seminariet i Stockholm. Dagen inleddes med en inspelad föreläsning med Sophie Vanhove från ERSC.

Ungefär tio procent av de som omkommer i vägtransportssystemet gör det till följd av suicid. Anna-Lena Andersson är sakkunnig på Trafikverket.

– Det finns en del som säger att det inte går att förhindra eller förebygga självmord. Det stämmer inte, berättade hon på seminariet.

– Nästan alla som försöker ta sitt liv, har kommunicerat det på något sätt innan.

Av de personer som vårdas efter självmordsförsök, dör nio av tio senare i livet av helt andra orsaker.

JOHAN FREDIN KNUTZÉN arbetar som sakkunnig i suicid i transportsystemet vid Nationellt Centrum för Suicidforskning och Prevention. Han forskar på metoder för att minska tillgängligheten för suicid i transportsystemet.

I de fall där självmordsförsöket är en impulsiv handling, finns det metoder för att försöka förebygga och förhindra. Att sätta upp fysiska barriärer och hoppskydd vid vägar och motorvägar är några sätt.

– Det finns ett visst tidsspänn från tanke till handling på 20–30 minuter. Poängen är att det går att förebygga suicid även i de fall det handlar om en kort beslutsprocess, sa Johan Fredin Knutzén.

– Det behövs många olika åtgärder från flera olika aktörer för att förebygga suicid.

Åsa Forsman är senior forskare vid Statens Väg- och transportforskningsinstitut (VTI). Hon berättade om det svenska alkoholprogrammet.

DEN SOM FÅR SITT KÖRKORT återkallat på grund av rattfylleri kan få behålla sitt körkort mot att den installerar ett alkoholås och går på regelbundna läkar- och provtagning för alkohol och droger).

– De gamla reglerna för att få delta i alkoholprogrammet ändrades 2018, då de inte var förenliga med EU:s körkortsdirektiv, förklarade Åsa Forsman.

– Efter regeländringen måste den som fått en alkoholdiagnos för missbruk eller beroende, först visa att man kan vara nykter i minst sex månader genom läarkontroller.

VTI HAR UTVÄRDERAT alkoholprogrammet innan regeländringen 2018 och då klarade 80 procent att genomföra programmet och få tillbaka sitt körkort. Kostnaden är den största orsaken till att man inte väljer att delta. Deltagarna måste själva betala för alkoholåset och läarkontrollerna.

Både de som deltar i alkoholprogrammet och de

som inte gör det upplever att de har förbättrat sin hälsa, en tid efter rattfyllerihändelsen. De som har alkoholås upplever störst förbättring.

– Transportstyrelsen gjorde en utvärdering efter lagändringen 2018, berättade Åsa Forsman.

Utvärderingen visade att ansökningarna ökade med 10 procent. Avslagen ökade med 200 procent (MHF:s tidigare granskning.) Antalet beviljade körkort med villkor om alkoholås minskade med 14 procent. 20 procent som fick ja på sin ansökan hade en beroende- eller missbruksdiagnos för alkohol.

– En synpunkt från alkoholåsutredare var att kravet på nykterhet i minst sex månader hindrar personer med alkoholproblem att delta, sa Åsa Forsman.

– Men totalt sett tyckte alkoholåsutredarna att ansökningsprocessen blivit klarare och tydligare med de nya reglerna.

SIST PÅ PROGRAMMET stod en paneldiskussion och frågestund från publiken till föreläsarna. Läkaren Samantha Cundy-Blickfors arbetar på Alkoholmottagningen i Oskarshamn.

– Det är många av mina patienter som efterfrågar möjligheten att få ha körkort med villkor om alkoholås. Den möjligheten finns inte idag. De patienterna har inte åkt fast för rattfylleri, sa hon.

Kim Fagerholm på MHF-Ungdom undrade om ungdomar med AM-behörighet kan få delta i alkoholprogrammet om de stoppas för rattfylleri.

– Det vågar jag inte svara på. Men vi ser att behovet kommer, det beror nog på vad som händer med reglerna kring A-traktorer, sa Åsa Forsman.

MARI HAGLUND

Liten ökning för nykterhetskontrollerna efter pandemin

Polisen gjorde 411 000 nykterhetskontroller mellan januari och september. Det är fler prov än under samma period 2021. MHF ser positivt på att utandningsproven ökar och hoppas att antalet kontroller 2022 landar på samma nivå som innan pandemin.

UNDER PANDEMIN gjorde polisen bara utandningsprov på en förare vid misstanke om rattfylleri. Mellan januari och september 2021 gjorde polisen 145 000 nykterhetskontroller. Den siffran hade ökat till 411 000 utandningsprov under motsvarande period 2022. Det visar polisens preliminära siffror.

– Det är positivt att nykterhetskontrollerna ökar och därmed ökar också upptäcktsrisken för rattfylleri, konstaterar Lars Olov Sjöström, trafiksäkerhetschef för MHF.

– Polisen borde ha som mål, att innan 2022 är slut, komma upp till 2019 års siffror – på en miljon utandningsprov.

Under 2019 gjorde polisen totalt 1 285 000 nykterhetskontroller.

FOTO: MOSTPHOTOS

Under perioden 2012–2021 miste 25–30 procent av de omkomna i trafiken livet i alkohol- eller drogrelaterade olyckor. För att nå det mål Trafikverket har satt upp för indikatorn nykter trafik till 2030, som en del av trafiksäkerhetsarbetet för att nå Nollvisionen, behöver polisen göra betydligt fler

utandningsprov än idag.

– Jag hoppas att polisen så snart som möjligt kommer upp i de två miljoner nykterhetskontroller per år, som Trafikverket bedömer vara nödvändigt för att nå målen för Nollvisionen, säger Lars Olov Sjöström.

MARI HAGLUND

TRAFIKKONTROLL Polisen gjorde 411 000 nykterhetskontroller mellan januari och september. MHF hoppas att polisens utandningsprov snart ligger på samma nivå som innan pandemin.

Vår nya Kundgaranti gör din besiktning enkel, trygg och trevlig.

En besiktning hos Opus ska vara enkel, trygg och trevlig. Därför har vi tagit fram en Kundgaranti för dig. Lever vi inte upp till den bjuder vi på nästa besiktning. Läs mer om vår Kundgaranti på opus.se

Boka tid och hitta närmaste station på opus.se

OPUS | Bilprovning

Opus Bilprovning - Enkelt. Tryggt. Trevligt.

VALT EGEN VÄG. Toyota har valt en egen linje när det gäller fyrhjulsdriivningen i Corolla Cross. Här drivs bakaxeln enbart av en svagare elmotor med uppgift att stabilisera bilen och ge bättre framkomlighet. Det fungerar utmärkt på exempelvis grusvägar. FOTO: STEFAN NILSSON

BRA DESIGN. Modern teknik med två digitala displayer. 10,5" för infotainment i mitten och en riktigt bra 12,3" display för instrumenthuset med lättläst och bra design av klassiskt snitt.

BYGGT FÖR TRE. Baksätet är fällbart med delning 60/40 och benutrymmet är ganska bra bak. Tre åker bekvämt och det finns ryms bagage bakom dem.

KORTFAKTA

TOYOTA COROLLA CROSS

Pris: Från 357 100 kr (Toyota Corolla Cross 2,0 Hybrid AWD-i Active)

Motor: 2,0 liters rak 4-cylindrig bensin och två elmotorer.

Sammanlagd effekt:

197/146 hk/kW.

Vridmoment bensinmotor/främre el/bakre el: 190/206/84 Nm.

Växellåda: Steglös automat (e-CVT).

Prestanda: Toppfart: 180 km/h, 0–100 km/h: 7,5 s.

Längd/bredd/höjd/axelavstånd: 446/182,5/162/264 cm.

Tjänstevikt/last/släp: 1 515/500/750 kg.

Garantier: Nybil: 3 år eller 10 000 mil (ingen milbegränsning första året). Vagnskada: 3 år. Garanti på hybridkomponenter: 5 år/10 000 mil. Väg-assistans: 3 år (30 länder i Europa). Lack: 3 år. Rost: 12 år.

Deklarerad bränsleförbrukning, enl. WLTP: 5,3–5,4/100 km.

CO₂-utsläpp: 120–122 g/km.

- Autobroms
- Alkohols

+ Erkänt pålitlig drivlina
Fyrhjulsdriivning
Strålkastare

■ Saknar laddhybridteknik
Låg släpvagnsvikt
Leveranstid

Vinnarbilen under lupp

En något höjd kombi i det så kallade C-segmentet, mellanstora bilar, är den en överraskning? Nej knappast. Alla biltilverkare satsar på den här biltypen av så kallade småsuvvar. Men Toyota Corolla Cross passar även på att erbjuda en smart fyrhjulsdriivning och med pålitlighet som adelsmärke har den även precis har tagit hem Motorförarens utmärkelse "Årets familjebil!"

TOYOTA HAR LÄNGE VARIT ledande när det gäller hybridteknik och man utvecklar hela tiden sin teknik mot lägre förbrukning och ökad körbarhet.

Däremot stretade Toyota länge emot när det gäller lite högre bilar, som suvar, och motorstarkare versioner av vanliga familjebilar. Det där med laddhybrider satt också hårt inne. Man talade sig istället varma för det man kallar självladdande bilar och Prius var spjutspetsen, liksom suven RAV4.

Nu får RAV4 en lillebror i och med att Toyota släpper sin Corolla Cross, en fyrhjulsdriiv hybrid med 197 hästkrafter och mer än ett nummer större än Toyotas lilla suv, C-HR.

Toyota har uppgraderat sitt koncept från minstringen Yaris Cross och på så vis skapat

en suv med bättre fyrhjulsdriivning i kombination med en riktigt välenommerad hybriddrivlina.

Kort beskrivet är Corolla Cross en robust och bränslesnål bil med bra säkerhet både vad gäller vägegenskaper, krocksäkerhet och förarstödsystem. När det gäller förarstödet har bilen alla funktioner som autobroms, aktiv filhållare, döda vinkelvarning som även känner av om ett annat fordon närmas sig bakifrån när bilen står stilla samt varnar om någon i bilen är på väg att öppna en dörr.

FÖRARMILJÖN ÄR ÄVEN den vidareutvecklade med helt digitala instrument där föraren kan välja utseende på den 12,3 tum stora skärmen. I mitten finns en 10,5-tumsskärm för musik, navigation och alla funktioner i mobiltelefonen med röststyrning för samtal och sms. Corolla Cross är kompatibel med både Apple och Android.

Slutligen till det kanske viktigaste – körbarheten. Det är en speciell känsla att köra en bil med steglös automatlåda, men man vänjer sig snabbt. I alla fall jag upplever den snarare som en tillgång när man släppt den intränade känslan av att motorvarvet ska stämma med hastigheten mer än med belastningen.

Här växlar bilen ner och varvet ökar i motlut eller med tillkopplat släp. Helt lo-

giskt, men i början kan det kännas som att motorn lever sitt eget liv utan koppling till drivhjul. Framhjulen drivs av förbränningsmotorn, en fyrcylindrig tvålitersmotor som ger 152 hästkrafter, samt en elmotor som ger 113 hästkrafter. Bakaxeln drivs av en elmotor på 41 hästkrafter och kopplas in vid behov.

MOTORERNA FRAM DRIVER bilen och motorn bak går bara in för att ge bilen stabilitet på landsväg och extra fäste på lösare underlag. En helt annan teknik än den som vissa tillverkare väljer med mer kraft på bakaxeln vid exempelvis acceleration.

Toyotas modell ger en mer neutral styrning, lite åt understyrning, medan prioritet på bakaxeln ger neutral styrning med dragning åt överstyrning. Kort beskrivet ger Toyotan lugnare tryggare köregenskaper, medan bakaxelprioritet ger styrhjälp vid snabb kurvtagning, något som tilltalar de som lockas av marknadsföringens ord om sportigare köregenskaper.

I vardagen är skillnaden marginell och Toyota Corolla Cross är en bil byggd för vardagen, familjens vardag, långresenärens vardag med bra utrymme och riktigt bra strålkastare. En perfekt familjebil med andra ord.

STEFAN NILSSON

Det finns hjälp att få om du råkar ut för en viltolycka.

Älgskadefondsföreningens medlemsförmån ger ekonomisk hjälp till medlemmar.

Bli medlem du också för 150 kr/år.

179 viltolyckor sker varje dag på svenska vägar. Störst andel av olyckorna sker på våren och hösten

Mörkertalet är stort eftersom många viltolyckor sker utan att polisrapporteras. Ändå hade 2021 nått en toppnotering, 65 430 polisrapporterade viltolyckor med anmälningspliktigt vilt. Flest viltolyckor sker med rådjur, vildsvin och älg. Perioden mellan september och december sker 40–50 % av årets viltolyckor.

Älgskadefondsföreningen

Föreningen är verksam i hela Sverige året runt. Vi sprider kunskap och information om viltolyckor och deltar i hundratals evenemang. Föreningen anordnar även föreläsningar och utbildningar inom viltolycksprevention och trafiksäkerhet.

Anmälningspliktigt enligt lag

Man är enligt lag skyldig att anmäla viltolycka med djur som ingår i §40 Jaktförordningen. Det gäller björn, varg, järv, lo, älg, rådjur, hjort, vildsvin, utter, mufflonfår och örn. Man måste anmäla viltolycka även om djuret har försvunnit eller till synes är oskadat - Det är omöjligt för en förare att avgöra om djuret är skadat eller ej. Ring alltid 112.

Om olyckan är framme

- Stanna bilen där det är säkert att stanna, sätt på varningsblinkers.
- Varna andra trafikanter – sätt ut varningstriangel.
- Finns tillgång till GPS – notera koordinaterna
- Ring 112 och anmäl olyckan, vägbeskrivning

- Markera med viltremsa på den sidan där djuret försvann. Viltremsor kan du få från Älgskadefondsföreningen.
- Flytta döda djur från vägbanan
- Gå aldrig fram till rovdjur eller vildsvin. Följ inte skadat djur eller gå i djurens spår.
- Tänk på din egen säkerhet.

Tips!

- Anpassa hastigheten efter väglag och sikt. Du passerar ett djur var 23:e sekund som befinner sig mindre än 300 meter från bilen när du kör i 90 km/h
- Väj aldrig för ett djur. Om du väjer kan skadorna bli betydligt allvarigare. Lämna inte din körbanan. Om du inte hinner bromsa, sikta mot bakbenen, då minskar du risken att djuret kommer in genom vindrutan.

Fakta om medlemskap

För 150 kr/år får medlemmar ekonomisk hjälp vid kollision med anmälningspliktigt vilt.

Medlemskapet är personligt och gäller för privatägda motorfordon som du som medlem är registrerad ägare till.

Du kan få ekonomisk hjälp oavsett om du har hel-, halv- eller trafikförsäkring. Det gäller även om du som medlem kör någon annan persons privata fordon och om du lånar ut ditt fordon till en privatperson.

Du kan få hjälp med självrisk, reparation, hyrbil och bärgning. Maximalt belopp per viltolycka är 7 500 kr + 500 kr i extra kostnadsersättning.

Läs mer på www.algen.se eller

ring för mer information 0474-77 39 50

Skoda Yeti är döpt efter den mytomspunna snömannen och klarar svenskt vinterföre utmärkt.

SKODAS FÖRSTA SUV YETI började säljas 2009 och finns antingen med framhjulsdrevning eller fyrhjulsdrevning, det senare är vanligast. En facelift kom hösten 2013. Två olika utföranden finns att välja mellan, City eller Outdoor. Mycket teknik i Yeti har hämtats från hyllorna inom VW-koncernen, bakvagnen är exempelvis från VW Scirocco.

Motoralternativen är flera, vanligast är dieselmotor på 140 eller 170 hästkrafter samt bensinmotor på 160 hästkrafter. En svagare dieselmotor på 110 hästkrafter finns också. Minsta motorn är en bensinturbo på 1,2 liter och 105 hästkrafter. Den finns bara i kombination med framhjulsdrevning.

Förarmiljön är lättöverskådlig och både instrument och reglage fungerar bra. Sittkomforten är god i framsätet och baksätet är förvånade rymligt med tanke på bilens kompakta yttermått. Sittpositionen är upprätt och det är lätt att stiga i och ur bilen. Baksätet är skjutbart i längdled, beroende om benutrymme eller bagagerumskapacitet efterfrågas för tillfället. Stolarna kan plockas ut för den som har behov av att lasta skrymmande prylar. I normalläget ryms 405 liter i bagageutrymmet.

BILEN LIDER AV HÅRT DÄCKBULLER på grov asfalt. Vägegenskaperna är mycket bra, Yeti går stadigt oavsett underlag. Styrningen är direkt och fjäderingen relativt fast. Fyrhjulsdrevningen kommer från Haldex och ger stabilitet i halka eller på grusväg. Vid normalkörning driver bilen mest på framhjulen. Drivningen bak aktiveras främst vid hjulspinn från framhjulen.

Någon terrängbil är inte Yeti, även om den klarar lättare offroad körning. Lågväxel finns inte och markfrigången är måttliga 18 centimeter. En medlutsbroms bromsar ner bilen till två km/h i branta nedförsbackar. Självklart klarar Yeti att pulsa omkring i djup snö också. Överlag känns Yeti som en av de smidigaste suvarna att köra.

Yeti klarade fem stjärnor i Euro NCAP:s krocktest 2009. Whiplashskyddet får enligt Folksam godkänt. Ovanligt bra halvljus har vi konstaterat i test tidigare.

+ Vägegenskaper, flexibla utrymnen, sittkomfort.

- Bullrig, vissa kvalitetsbrister.

Bensinmotorerna har kamkedja, som normalt sett brukar hålla bra. Men på en del exemplar, främst med 1,2- och 1,4-litersmotorer, har kamkedjesträckaren gått sönder och orsakat motorhaveri. Dieslarna har kamrem som bör bytas senast vid 21 000 mil. Tätare oljebyten minskar risken för motorhaveri, så se upp för exemplar som rullat uppåt 3 000 mil mellan oljebytena.

Ett annat välbekant fel gäller dubbelkopplingslådan DSG. Normalt växlar lådan snabbt och mjukt,

men om den börjar rycka eller slira i funktionen kan det bli dyrt. Då behöver ofta växellådan bytas ut. Fel på dubbelmassesvänghjulet har också förekommit, dyrt att åtgärda för den som drabbas.

DYRT ÄR DET OCKSÅ OM katalysator eller partikelfilter behöver bytas. Delarna sitter tillsammans och kostar nästan 26 000 kronor. Slitna bakbromsar är ett relativt vanligt fel på begbilar, även på Yeti. Vissa exemplar har också haft fel på elfönsterhissarna. En

FYRA KONKURRENTER

DACIA DUSTER 1,5 dCI

Registreringsår	2010
Kaross	Suv, 5d
Motor	1,5/109 hk
Dekl. förbrukning	5,6 l/100 km
Nypris -10	168 900 kr
Bilprovning	Ingen uppgift
Rost	Bättre än medel
Säkerhet	Sämre än medel (E)
Autolindex	Sämre än medel

+ Robust, stryktålig, rostskydd, prisbild.

- Säkerhet, ESP saknas, komfort.

+ Köregenskaper, bagage, krockskydd.

- Whiplashskydd, anm. bromsar, belysning.

FORD KUGA 2.0 TDCI TITANIUM

Registreringsår	2010
Kaross	Suv, 5d
Motor	2,0/136 hk
Dekl. förbrukning	6,4 l/100 km
Nypris -10	292 600 kr
Bilprovning	Medel (D)
Rost	Bättre än medel
Säkerhet	Bättre än medel (E)
Autolindex	Medel

FOTO: CHRISTIAN ELLMARK

ata

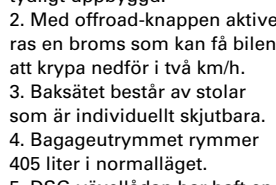
återkallelse gjordes 2011 på grund av risk för bränsleläckage som kunde leda till brand.

YETI HAR BLIVIT EN FRAMGÅNG för Skoda och efterfrågan är hyggligt god på begagnade exemplar. Det har påverkat andrahandsvärdet och gjort att begagnatpriserna drivits upp. Exemplar med framhjulsdrevning minst efterfrågade och därmed också väsentligt billigare.

CHRISTIAN ELLMARK, VI BILÄGARE

TUGGAR SNÖ.

Skodas SUV Yeti är döpt efter snömannen på Himalayaberget. En bil som passar på svenska intervågar.

1. Förarmiljön är logisk och tydligt uppbyggd.
2. Med offroad-knappen aktiveras en broms som kan få bilen att krypa nedför i två km/h.
3. Baksätet består av stolar som är individuellt skjutbara.
4. Bagageutrymmet rymmer 405 liter i normalläget.
5. DSG-växellådan har haft en del kvalitetsproblem.

LITE MER OM:

TEKNISK DATA Skoda Yeti	1,8 TSI	2,0 TDI
Längd/bredd, cm	422/179	422/179
Tjänstevikt/maxlast, kg	1 535/515	1 555/515
Max släpvtikt, kg	1 800	1 800
Antal cylindrar/slagvolym cm ³	4/1 798	4/1 968
Effekt kW/hk	160	110
Toppfart, km/h	200	174
0-100 km/h, s	8,4	12,2
CO ₂ , g/km	189	159

REPARATIONSKOSTNADER

Material och arbete. Prisuppgifter från verkstäder i Stockholmsregionen. Priserna kan variera mellan verkstäder.

Avgassystem exkl främre rör	5 675 kr
Katalysator	25 924 kr
Hjullager höger fram	3 720 kr
Kamrem, 21 000 mil	6 473 kr
Elektronikbox, motor	9 979 kr
Koppling	16 076 kr
Stötdämpare fram, 2 st	6 538 kr
12 000-milSERVICE	5 606 kr

SÄKERHETSUTRUSTNING

Standard samtliga versioner, från och med år. Tillval/extrautrustning kan förekomma.

Bältessträckare fram/bak	09/09
Trepunktsbälte alla platser	2009
Krockkudde förare/passagerare	2009
Sidokrockkudde fram	2009
Nackskydd alla platser	2009
Nackskydd f. whiplashskydd	2009

KROCKSÄKERHET

Euro NCAP	★★★★★	2009
Folksam	-	-

KÖPGUIDEN

Registreringsår:	2010
Kaross:	SUV 5 d
Motor:	2,0 l/140 hk
Dekl. förbrukning:	6,0 l/100 km
Nypris -13:	285 300 kr
Bilprovning	Bättre än medel
Rost	Bättre än medel
Säkerhet	Bättre än medel
Autolindex	Medel

D=Dekra, F=Folksam

BILPROVNINGEN

Enligt Dekra klarar Yeti besiktningen något bättre än medelbilen. Slitna bromsar, fel på strålkastarinställningen och skadade skyddsdamasker är de vanligaste anmärkningarna.

ROSTSKYDD

Karossen är helt galvaniserad. Motorhuven har bra tätningar, men ingen behandling inuti. Dörrarna är bra tätade, men obehandlade inuti. På vissa exemplar har rostangrepp med blåsor på dörrar efter lacksläpp noterats. Framskärmar i hårdplast är bra, men de bakre innerskärmarna är av mjukt material. Där kan fukt samlas. Bakdörren utgör en del av skärmkanten vilket är en tveksam konstruktion. Rejäl plasttejp skyddar mot blåstring. Bakre ljuddämpare är gjord i rostfritt stål. Undertill är de viktigaste skarvarna tätade och behandling finns i hålrum och balkar.

ROSTSKYDDSGARANTI: 12 ÅR

Betyg: ★★★★★

HYUNDAI iX 1,7 CRDi COMFORT

Registreringsår	2010B
Kaross	SUV, 5d
Motor	1,7/115 hk
Dekl. förbrukning	5,3/100 km
Nypris -10	214 900 kr
Bilprovning	Medel (D)
Rost	Medel
Säkerhet	Bättre än medel (E)
Autolindex	Sämlre än medel

⊕ Lättkörd, komfort, utrymme.

⊖ Undermotoriserad, bromsar, glädjesifforn förbrukning.

⊕ Pigg motor, växellåda, smart lastrum.

⊖ Kupébuller, bakfjädring, hålrumsbehandling.

MITSUBISHI ASX 1,8 DI-D COMFORT

Registreringsår	2010B
Kaross	Crossover, 5d
Motor	1,8/150 hk
Dekl. förbrukning	5,7 l/100 km
Nypris -10	248 000 kr
Bilprovning	Bättre än medel (D)
Rost	Sämlre än medel
Säkerhet	Bättre än medel (E)
Autolindex	Sämlre än medel

Motorföraren i backspegeln

I mars 2001 valdes Maud Olofsson in som Centerpartiets partiledare vid en extra partistämman. Hon efterträdde Lennart Daléus, och kom att sitta på posten fram till slutet av september 2011.

Samma månad vann mastodontfilmen *Gladiator*, med Russel Crowe i huvudrollen, pris för Bästa film på den 73:e Oscarsgalan. *Gladiator* vann även pris för bästa manliga huvudroll, bästa ljud, bästa kostym och bästa specialeffekter. Ett annat filmtips, för mörka vinterkvällar, blev vinnaren av bästa utländska film, bästa filmmusik, foto och scenografi – *Crouching Tiger, Hidden Dragon*.

I mars 2001 kommer även *Motorföraren* ut till sina medlemmar och tidningen har nu funnits i 74 år.

TEXT: MIKAEL LINDBERG

Ytterst påläst

Motorförarens utsände Siewert Öholm får tag i Superdepartementet (efter att Kommunikations-, Arbetsmarknads- och Näringsdepartementet slogs ihop 1998), för att se om chefen Björn Rosengren även hinner med de viktiga trafikfrågorna. Vår utsände kunde snabbt konstatera att Björn Rosengren var påläst intill detaljer vad gällde trafiksäkerheten, och han framhöll särskilt att organisationer som MHF har gjort Sverige trafiksäkert.

Omslag

Genèvesalongen 2001 och Volvos konceptbil SCC (Safety Concept Car) pryder omslaget till *Motorföraren*. Bilen var fylld av framtidsidéer för hur Volvo skulle behålla sin tätposition säkerhetsracet. En av idéerna, som inte syns, var en sensor som kände av förarens ögonhöjd och därefter ställde in ratt, stol, pedaler och instrument helt automatiskt. Vad som däremot syns på bilden är vindrutestolparna som gjorts genomskinliga i ett nätmönster. SCC bar tydliga likheter med vad som senare blev Volvos modell C30.

Lätt att köra för fort

Hur står det till med körkunskaperna efter 20 år med körkort? Det testade Helén Windarp, som provade på att göra en uppkörning. Trafikinspektör Christer Ardenstedt gav svar på tal – underkänd.

I sitt protokoll noterades att Heléne höll bra hastighet och anpassning till trafikmiljön i tätort. Men på både trafikleder och genomfartsleder var hastigheten för hög.

Salongernas salong

Genèvesalongen lockade alla de stora biltillverkarna att visa upp det senaste i bilväg och året 2001 var inget undantag. En av höjdpunkterna var förstås supersportbilen Bugatti Veyron EB 16:4, samt att den skulle börja serieproduceras, visserligen i ett begränsat antal.

Med en toppfart om 407 km/h tillhörde den det absoluta toppskiktet vad gällde hastighet, acceleration och inbromsning. Och

vad stod då förkortningen efter Veyron för? Jo, EB var en hyllning till skaparen av Bugatti – Ettore Bugatti. Siffrorna 16:4 var antalet cylindrar i motorn, samt antalet turboaggregat (fyra stycken).

Mål och resultat

År 2000 gjorde polisen 1,1 miljoner utandningsprov på bilister i hela landet. Det var nästan 44 000 fler prov än året innan, 1999. Visst, det lät bra, men polisens uppsatta mål var faktiskt 700 000 fler prov. Trafikpolisen i Nyköping var dock ett undantag. De gjorde 25 procent fler utandningsprov än målet. En av "fångsterna" var en skolskjutschaufför som blåste 0,44 promille efter säkerhetsavdrag. Polisen Stefan Stenemyr förklarade det ökade antalet nykterhetskontroller med att man istället fått dra ner på antalet hastighetskontroller. Det hela handlar om prioriteringar, nu när det råder personalbrist, menade han.

Familjealternativet

Testet av husvagn i *Motorföraren* landade den här gången på Fendt Saphir 496 TKM. Det var en tyskbyggd vagn för det facila priset om knappt 147 000 kronor. Bland fördelarna fanns förvånansvärt god utrustningsnivå med bland annat väl tilltagen sittgrupp vid ett fönsterhängt sidobord, samt dinett för två och toalettrumme och våningssängar. På minussidan hamnade isolering och värme, som knappast klarade camping vid temperaturer kring nollan eller lägre.

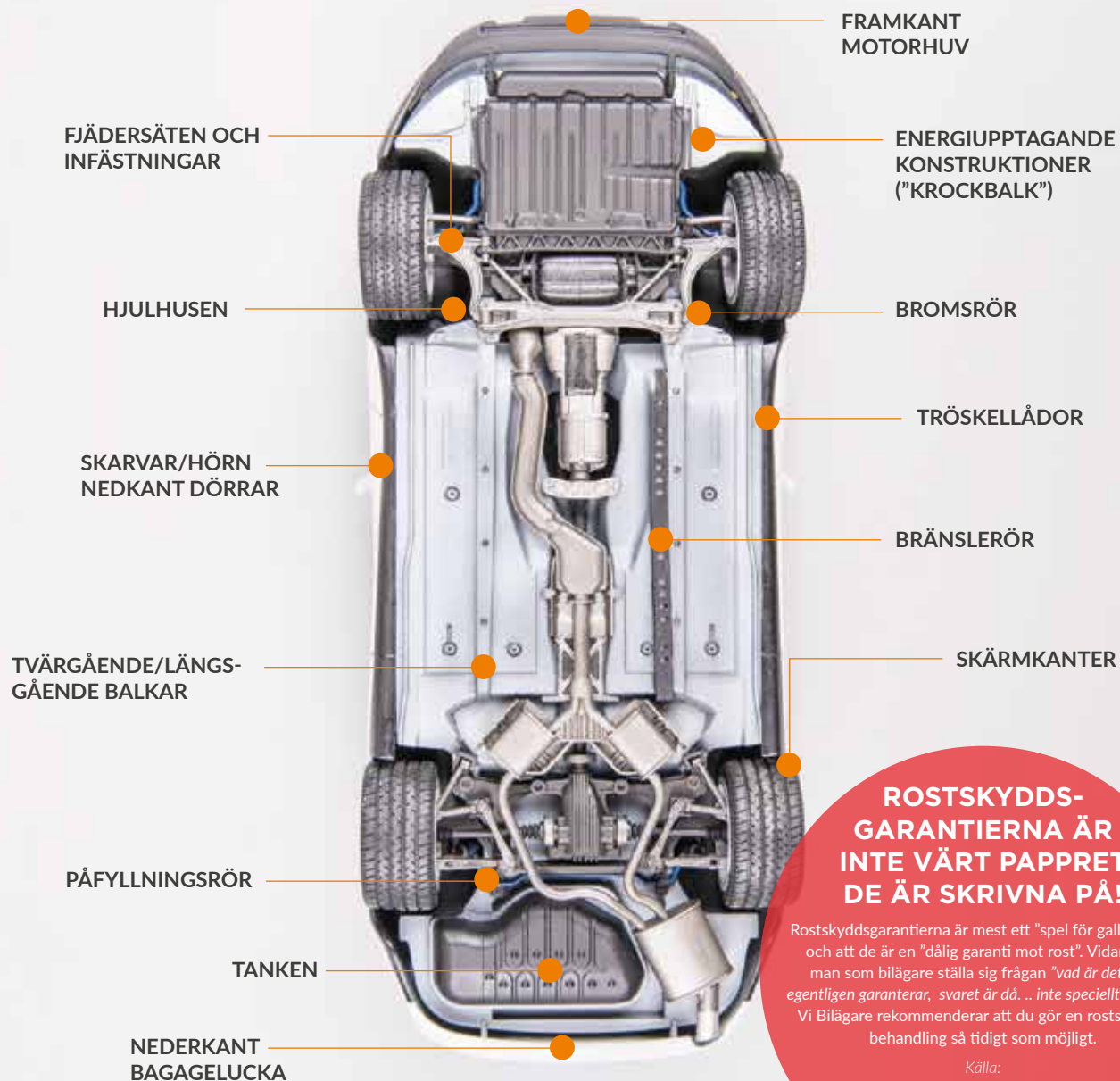
– Det är alltför lätt att falla in i den snabba trafikmiljön som råder i Stockholm, menade Heléne. Hade det varit en uppkörning, hade jag blivit kuggad.

Enligt Christer finns det andra olater som kommer med åren. Två av de farligaste är oförmågan att hålla avståndet till framförvarande, samt slarv med högerregeln.

På något vis låter allt det här aktuellt även idag, 2022.

VI VET DIN BILS KÄNSLIGA PUNKTER

-PUNKTER SOM KAN SPARA TIOTUSENTALS KRONOR.

ROSTSKYDDS- GARANTIerna ÄR INTE VÅRT PAPPRET DE ÄR SKRIVNA PÅ!

Rostskyddsgarantierna är mest ett "spel för gallerierna" och att de är en "dålig garanti mot rost". Vidare bör man som bilägare ställa sig frågan "vad är det dem egentligen garanterar, svaret är då... inte speciellt mycket". Vi Bilägare rekommenderar att du gör en rostskyddsbehandling så tidigt som möjligt.

Källa:

Christian Ellmark från Vi Bilägare
i Sveriges Radios konsumentprogram
Plånboken i P1, 2 september 2020

Vi förlänger bilens bäst-före-datum.

Vi är Sveriges ledande kedja för bilrostskydd och finns över hela Sverige. | Närmaste Dinitrol® Center hittar du på www.dinitrolcenter.se

Fråga till trafiklärare:

Vilket alternativ ökar dina elevers chanser att klara teoriprovet?

A

B

A) En gammal suddig stillbild.

B) Ett nytt videoklipp i 4K-kvalitet.

Om du svarar B är [Körkortonline.se](https://korkortonline.se) rätt för dig och dina elever. Testa 10 st elevkoder gratis på:

korkortonline.se/bli-partner

KÖRKORT
ONLINE.SE